



EUROOPA LIIT

EUROOPA PARLAMENT

NÕUKOGU

Brüssel, 3. mai 2021
(OR. en)

2019/0152 (COD)

PE-CONS 9/21

RECH 92
COMPET 161
EDUC 79
CODEC 335

SEADUSANDLIKUD AKTID JA MUUD DOKUMENDID

Teema:	EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU OTSUS, mis käsitleb Euroopa Innovatsiooni- ja Tehnoloogiainstituudi (EIT) 2021.–2027. aasta strateegilist innovatsioonikava: Euroopa innovatsioonitalendi ja -suutlikkuse hoogustamine, ning millega tunnistatakse kehtetuks otsus nr 1312/2013/EL
--------	--

**EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU
OTSUS (EL) 2021/...,**

...,

**mis käsitleb Euroopa Innovatsiooni- ja Tehnoloogiainstituudi (EIT) 2021.–2027. aasta
strateegilist innovatsioonikava:**

**Euroopa innovatsioonitalendi ja -suutlikkuse hoogustamine, ning millega
tunnistatakse kehtetuks otsus nr 1312/2013/EL**

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 173 lõiget 3,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust¹,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt²

¹ ELT C 47, 11.2.2020, lk 69.

² Euroopa Parlamendi 27. aprilli 2021. aasta seisukoht.

ning arvestades järgmist:

- (1) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2021/...¹⁺, eelkõige selle artikliga 4, on ette nähtud strateegilise innovatsioonikava vastuvõtmine.
- (2) Strateegilises innovatsioonikavas tuleks asjaomaseks seitsmeaastaseks perioodiks sätestada Euroopa Innovatsiooni- ja Tehnoloogiainstituudi (EIT) prioriteetsed valdkonnad ja strateegia koostöös Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2021/...²⁺⁺, määrata kindlaks EIT põhimeetmed, ning see peaks sisaldama ka EIT oodatava sotsiaalse, majandusliku ja keskkonnamõju, teavitustegevuse ja suutlikkuse luua parimat innovatsioonialast lisaväärtust hinnangut. Strateegilises innovatsioonikavas tuleks võtta arvesse EIT pideva seire ja perioodilise sõltumatu hindamise tulemusi.

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu ... määrus (EL) 2021/... Euroopa Innovatsiooni- ja Tehnoloogiainstituudi kohta (ELT ...).

⁺ ELT: palun sisestada teksti dokumendis (2019/0151(COD)) sisalduva määruse number ning esitada joonealuses märkuses kõnealuse määruse kuupäev, number, pealkiri ja ELT avaldamisviide.

² Euroopa Parlamendi ja nõukogu ... määrus (EL) 2021/..., millega luuakse teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogramm „Euroopa horisont“ ja kehtestatakse selle osalemis- ja levitamismeetmed ning tunnistatakse kehtetuks määrused (EL) nr 1290/2013 ja (EL) nr 1291/2013 (ELT ...).

⁺⁺ ELT: palun lisada teksti dokumendis ST 7064/20 (2018/0224(COD)) sisalduva määruse number ning esitada joonealuses märkuses kõnealuse määruse kuupäev, number, pealkiri ja ELT avaldamisviide.

- (3) Strateegilises innovatsioonikavas tuleks arvesse võtta ka määrusega (EL) 2021/...⁺ loodud teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogrammi „Euroopa horisont“ (edaspidi programm „Euroopa horisont“) strateegilist planeerimist, luua ja edendada asjakohast koostimet ja vastastikust täiendavust EIT tegevuse ja muude asjakohaste liidu, riiklike ja piirkondlike algatuste, vahendite ja programmide vahel ning tagada kooskõla liidu prioriteetide ja kohustustega, sealhulgas nendega, millele on osutatud komisjoni 11. detsembri 2019. aasta teatises „Euroopa roheline kokkulepe“, 27. mai 2020. aasta teatises „ELi eelarve, mis toetab Euroopa majanduse taastekava“ (edaspidi „Euroopa taastekava“), 19. veebruari 2020. aasta teatises „Euroopa andmestrategie“, 10. märtsi 2020. aasta teatises „VKEde strateegia kestliku ja digitaalse Euroopa kujundamiseks“ ning 10. märtsi 2020. aasta teatises „Euroopa uus tööstusstrateegia“, ning nendega, mis on seotud liidu strateegilise autonoomia saavutamise, hoides samas majanduse avatuna.
- (4) Strateegiline innovatsioonikava peaks sisaldama hinnangut EIT tulevase tegevuse rahastamisvajaduste ja -allikate kohta. Samuti peaks see sisaldama ka suunavat rahastamiskava, mis katab vastava mitmeaastase finantsraamistiku perioodi.

⁺ ELT: palun sisestada teksti dokumendis ST 7064/20 (2018/0224(COD)) sisalduva määruse number.

- (5) Selleks et tagada EIT ning teadmus- ja innovatsioonikogukondade tegevuse järjepidevus kooskõlas määruse (EL) 2021/...⁺ asjakohaste sätetega, peaks käesolev määrus jõustuma võimalikult kiiresti ja käesoleva määruse teatavaid sätteid tuleks kohaldada tagasiulatuvalt alates 1. jaanuarist 2021.
- (6) Kuna käesoleva otsuse eesmärged ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada, vaid nende ulatuse ja riikidevahelise iseloomu tõttu on neid parem saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt piirdub käesolev otsus üksnes sellega, mis on vajalik nimetatud eesmärkide saavutamiseks.
- (7) Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsus nr 1312/2013/EL¹ tuleks tunnistada kehtetuks,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

⁺ ELT: palun sisestada teksti dokumendis ST 7064/20 (2018/0224(COD)) sisalduva määruse number.

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2013. aasta otsus nr 1312/2013/EL Euroopa Innovatsiooni- ja Tehnoloogiainstituudi (EIT) strateegilise innovatsioonikava kohta: EIT panus innovaatilisesse Euroopasse (ELT L 347, 20.12.2013, lk 892).

Artikkel 1

Võetakse vastu lisas esitatud Euroopa Innovatsiooni- ja Tehnoloogiainstituudi strateegiline innovatsioonikava ajavahemikuks 2021–2027 (edaspidi „strateegiline innovatsioonikava aastateks 2021–2027“).

Artikkel 2

Strateegilist innovatsioonikava aastateks 2021–2027 rakendatakse kooskõlas määrusega (EL) 2021/...⁺.

Artikkel 3

Otsus nr 1312/2013/EL tunnistatakse kehtetuks alates 1. jaanuarist 2021.

⁺ ELT: palun sisestada teksti dokumendis PE-CONS 8/2021 (2019/0151(COD)) sisalduva määruse number.

Artikkel 4

Käesolev otsus jõustub selle *Euroopa Liidu Teatajas* avaldamise päeval.

Seda kohaldatakse alates 1. jaanuarist 2021.

...

Euroopa Parlamendi nimel
president

Nõukogu nimel
eesistuja

LISA

EUROOPA INNOVATSIOONI- JA TEHNOLOOGIAINSTITUUDI STRATEEGILINE INNOVATSIOONIKAVA AJAVAHEMIKUKS 2021–2027

Sisukord

1.	Sissejuhatus	4
1.1.	Taust	5
1.2.	Peamised väljakutsed	11
1.3.	Roll programmis „Euroopa horisont“	14
2.	Lati kõrgemale seadmine: EIT strateegia ja eesmärgid aastateks 2021–2027	18
3.	Euroopa innovatsioonitalendi ja -suutlikkuse hoogustamine: Põhimeetmed	20
3.1.	Olemasolevate teadmus- ja innovatsioonikogukondade toetamine	20
3.2.	Teadmus- ja innovatsioonikogukondade piirkondliku mõju suurendamine	23
3.3.	Uute teadmus- ja innovatsioonikogukondade loomine	27
3.4.	Kõrgharidusasutuste innovatsiooni- ja ettevõtlussuutlikkuse toetamine	29

3.5.	EIT valdkonnaülene tegevus	35
3.5.1.	Kommunikatsioon ja levitamine	35
3.5.2.	Heade tavade kindlakstegemine ja nende jagamine sidusrühmadega	38
3.5.3.	Rahvusvaheline koostöö ja üleilmne teavitustegevus	39
3.6.	Toimimise tagamine: tegevusmudel	40
3.6.1.	Teadmus- ja innovatsioonikogukondade tegevusmudel	41
3.6.2.	Teadmus- ja innovatsioonikogukondade rahastamismudel	44
3.6.3.	Halduskoormuse vähendamine	48
3.6.4.	EIT suhted teadmus- ja innovatsioonikogukondadega pärast partnerluslepingu lõpetamist	49
3.7.	Koostoime ja vastastikune täiendavus muude liidu programmidega	51
4.	COVID 19 puhangust tingitud kriisi lahendamine	56

5.	Rahalised vahendid	57
5.1.	Eelarvevajadused	57
5.2.	Mõju (seire ja hindamine)	59
5.2.1.	Aruandlus ja seire	60
5.2.2.	Hindamine, vahepealne läbivaatamine ja põhjalik hindamine	66
Liide 1		70
Liide 2		79

1. SISSEJUHATUS

Strateegilises innovatsioonikavas on esitatud Euroopa Innovatsiooni- ja Tehnoloogiainstituudi (EIT) prioriteetsed valdkonnad ja strateegia aastateks 2021–2027 (edaspidi „strateegiline innovatsioonikava aastateks 2021–2027“). Kavas on kindlaks määratud EIT eesmärgid, peamised meetmed, toimimisviis, oodatavad tulemused ja mõju ning hinnang vajaminevate vahendite kohta. Strateegiline innovatsioonikava aastateks 2021–2027 tagab EIT tegevuse vajaliku koostööla programmiga „Euroopa horisont“.

Strateegilises innovatsioonikavas aastateks 2021–2027 on arvesse võetud komisjoni tehtud mõjuhindangut. Kavas on arvesse võetud EIT koostatud strateegilise innovatsioonikava projekti, mis esitati komisjonile 20. detsembril 2017 kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EÜ) nr 294/2008¹. Samuti kajastab see määrust (EL) 2021/...⁺ ja eelkõige EIT tähtsat rolli programmi „Euroopa horisont“ III samba „Innovatiivne Euroopa“ osana ning EIT panust üleilmsete ja ühiskondlike probleemide lahendamisse, muu hulgas kliimaeesmärkide ja ÜRO kestliku arengu eesmärkide puhul kehtestatud sihttasemete saavutamisse ja kohustuste täitmisel, ning programmi „Euroopa horisont“ I samba „Tippasemel teadus“ ja II samba „Üleilmsed probleemid ja Euroopa tööstuse konkurentsivõime“ edendamisse. Strateegiline innovatsioonikava aastateks 2021–2027 tugineb EIT eelmistel tegevusaastatel saadud kogemustele ja peamiste sidusrühmadega peetud ulatusliku konsultatsiooni tulemustele.

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. märtsi 2008. aasta määrus (EÜ) nr 294/2008, millega asutatakse Euroopa Innovatsiooni- ja Tehnoloogiainstituut (ELT L 97, 9.4.2008, lk 1),

⁺ ELT: palun sisestada teksti dokumendis ST 7064/20 (2018/0224(COD)) sisalduva määruse number.

Strateegilises innovatsioonikavas aastateks 2021–2027 on arvesse võetud programmi „Euroopa horisont“ strateegilist planeerimist, et tagada sidusus programmi „Euroopa horisont“ tegevusega, samuti koostoime muude asjakohaste liidu programmidega ning sidusus liidu prioriteetide ja kohustustega, sealhulgas nendega, mis on seotud Euroopa rohelise kokkuleppe, Euroopa majanduse taastekava, Euroopa andmestrategie, VKEd strateegiaga kestliku ja digitaalse Euroopa kujundamiseks ning Euroopa uue tööstusstrateegiaga, ning nendega, mis on seotud liidu strateegilise autonoomia saavutamise, hoides samal ajal majanduse avatuna. Peale selle aitab see Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni kliimamuutuste raamkonventsiooni alusel vastu võetud Pariisi kokkuleppe¹ põhimõtteid järgides lahendada üleilmseid ja ühiskondlikke probleeme, sealhulgas täita kestliku arengu eesmärgesid, ning saavutada hiljemalt 2050. aastaks kasvuhoonegaaside netonullheitega majanduse. Samuti on selle eesmärk suurendada EIT tegevuse ning riiklike ja piirkondlike rahastamisprogrammide ja prioriteetide vastastikust täiendavust ja koostoimet.

1.1. Taust

EIT asutati 2008. aastal, et aidata liidu ja liikmesriikide innovatsioonisuutlikkuse suurendamisega kaasa kestlikule majanduskasvule ja konkurentsivõime parandamisele. EIT oli teerajaja kõrghariduse, teadusuuringute ja innovatsiooni (teadmiste kolmnurk) lõimimisel, pannes samas suurt rõhku ettevõtlusvõimekusele, ettevõtete loomisele ja innovatsioonioskustele.

¹ ELT L 282, 19.10.2016, lk 4.

EIT on alates oma asutamisest kujunenud järk-järgult ainulaadseks vahendiks teadmiste kolmnurga lõimumise abil ühiskondlike probleemide lahendamisel. EIT tegutseb peamiselt teadmus- ja innovatsioonikogukondade¹⁺ kaudu. Praegu on olemas kaheksa teadmus- ja innovatsioonikogukonda, mis tegutsevad kliimamuutuste, digiülemineku, energeetika, toidu, tervise, toorainete, linnalise liikuvuse ja lisaväärtusega tootmise valdkonnas.

Iga teadmus- ja innovatsioonikogukond on seni hõlmanud viit kuni kümnet ühispaiknemiskeskust²⁺, mis peaksid toimima geograafiliste keskustena, kus on ühtlasi olemas füüsiline ruum innovatsiooni ökosüsteemi raames kohalikul tasandil suhtlemiseks ning teadmiste kolmnurga praktiliseks lõimimiseks. Ühispaiknemiskeskuste ülesehitamisel ja tegevuse korraldamisel on arvesse võetud asjaomast riiklikku ja piirkondlikku innovatsioonikonteksti ning tuginetud teadmus- ja innovatsioonikogukondade partnerite olemasolevate laborite, büroode või linnakute üleeuroopalisele võrgustikule.

¹ Määruse (EL) 2021/... artikli 2 punktis 2 määratletud tähenduses.

⁺ ELT: palun sisestada joonealusesse märkusesse dokumendis PE-CONS 8/2021 (2019/0151(COD)) sisalduva määruse number.

² Määruse (EL) 2021/... artikli 2 punktis 3 määratletud tähenduses.

Teadmus- ja innovatsioonikogukonnad püüavad juhtida teadmiste kolmnurgaga seotud tegevust

- a) haridus- ja koolitustegevuse kaudu, milles pööratakse suurt tähelepanu ettevõtlusele, et koolitada välja järgmine põlvkond talente, sealhulgas selliste programmide kavandamisele ja rakendamisele, eelkõige magistri- ja doktoriõppe tasandil, mis on saanud EIT märgise, nimelt kvaliteedimärgise, mille EIT annab teadmus- ja innovatsioonikogukonna haridusprogrammidele, mis vastab eriomastele kvaliteedikriteeriumidele, mis on seotud muu hulgas ettevõtlusharidusega ja töö käigus õppimisele keskenduva innovatiivse õppekavaga, kusjuures EIT hariduse tegevuskava on ülioluline ettevõtlike ja kõrghariduse oskustega novaatorite arendamiseks, mistõttu on oluline rakendada programme ja meetmeid, mille eesmärk on arendada ettevõtlus- ja digioskusi ning õpetada töötajaid ümber ja täiendada nende oskusi elukestvat õpet silmas pidades;
- b) teadustegevust ja innovatsiooni toetava tegevuse kaudu, et töötada välja innovaatilised ja kestlikud tooted, protsessid, tehnoloogiad, teenused ning mittetehnoloogilised lahendused, mis on mõeldud kindla ärivõimaluse jaoks või millel on sotsiaalne eesmärk;
- c) ettevõtete loomise ja toetamisega seotud tegevuse, näiteks kiirendavate kavade kaudu, et aidata ettevõtjatel arendada oma ideed edukateks riskikapitali kaasamise võimekusega ettevõteteks ja hoogustada ettevõtjate kasvu ja arengut.

Üleilmsete ja ühiskonnaprobleemide käsitlemine teadmiste kolmnurga lõimumise kaudu ja kõrgharidusvaldkonna tegevuste lõimimine innovatsiooni väärtusahelasse on EIT iseloomulik tunnusjoon võrreldes teiste innovatsioonivahenditega.

EIT lähenemisviis aitab suurendada vastupanuvõimet ja kestlikkust ning soodustab järkjärgulise ja murrangulise innovatsiooni loomist, et tulemuslikult tegeleda turutõrgetega, aidata ümber kujundada tööstusharusid ja toetada iduettevõtjate, võrseettevõtjate ning väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate (VKEd) loomist. See võimaldab töötada üleilmsete probleemide lahendamiseks välja pikaajalised äristrateegiad ning aitab luua raamtingimused, mis on olulised hästi toimiva innovatsiooni ökosüsteemi kasvamiseks ja innovatsiooni edenemiseks. Määruses (EL) 2021/...⁺ sätestatakse eesmärk, et teadmus- ja innovatsioonikogukonnad peavad saama rahaliselt jätkusuutlikuks¹⁺⁺, ning selle ainulaadse omaduse eesmärk on luua ettevõtlusele ja tulemustele suunatud innovatsiooni. Selleks peavad teadmus- ja innovatsioonikogukonnad välja töötama ja ellu viima tulu teenimise strateegiad, et säilitada oma innovatsiooni ökosüsteem ja teadmiste kolmnurgaga seotud tegevus pärast toetuslepingutega kaetud ajavahemiku lõppu.

⁺ ELT: palun sisestada teksti dokumendis PE-CONS 8/2021 (2019/0151(COD)) sisalduva määruse number.

¹ Määruse (EL) 2021/...⁺ artikli 2 punktis 16 määratletud tähenduses.

⁺⁺ ELT: palun sisestada joonealusesse märkusesse dokumendis PE-CONS 8/2021 (2019/0151(COD)) sisalduva määruse number.

Seeläbi tagab EIT teadmus- ja innovatsioonikogukondade loomiseks, laiendamiseks, seireks ja toetamiseks dünaamilise platvormi, kus avaldub tugev võrgustiku mõju ja positiivne ülekanduv mõju. Esimesed, 2009. aastal alguse saanud teadmus- ja innovatsioonikogukonnad (EIT Digital, EIT Climate-KIC ja EIT InnoEnergy) on loodud ja välja kujunenud ning nende partnerluse raamlepingud lõpetatakse pärast 2024. aastat kooskõlas toetuse maksimaalse kestusega. Teise ja kolmanda etapi teadmus- ja innovatsioonikogukonnad (EIT Health ja EIT Raw Materials (loodi 2014. aastal) ning EIT Food (loodi 2016. aastal)) on välja kujunemas. EIT Urban Mobility ja EIT Manufacturing – kaks teadmus- ja innovatsioonikogukonda, mis loodi 2018. aasta detsembris – alustasid tegevust 2019. aastal.

2019. aastaks osales EIT kaheksas teadmus- ja innovatsioonikogukonnas üle 600 ettevõtja, 250 kõrgharidusasutust¹⁺, 200 teadusasutust²⁺ ning üle 50 kodanikuühiskonna organisatsiooni ja ametiasutuse.

¹ Määruse (EL) 2021/⁺ artikli 2 punktis 7 määratletud tähenduses.

⁺ ELT: palun sisestada joonealusesse märkusesse dokumendis PE-CONS 8/2021 (2019/0151(COD)) sisalduva määruse number.

² Määruse (EL) 2021/⁺ artikli 2 punktis 6 määratletud tähenduses.

Võttes arvesse püsivaid piirkondlikke erinevusi innovatsiooni tulemuslikkuses Euroopas, võttis EIT 2014. aastal kasutusele piirkondliku innovatsioonikava¹⁺, et laiendada oma piirkondlikku tegevusulatust riikidele, kus innovatsioon on tagasihoidlik või mõõdukas. Selle kava kaudu on EIT laiendanud oma tegevust kõikjale Euroopasse ning pakub Euroopa innovatsioonitegevuse tulemustabeli kohaselt tagasihoidlike ja mõõdukate innovatsioonitulemustega riikidele (ja nende riikide piirkondadele) võimalusi osaleda teadmus- ja innovatsioonikogukonna osana teadmiste kolmnurga tegevuses.

EIT on suutnud püsida kohanemisvõimeline ning välja töötada põhimõtted ja reeglid oma teadmus- ja innovatsioonikogukondade edukaks juhtimiseks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 1291/2013² loodud programmi „Horisont 2020“ raames kooskõlas määrusega (EÜ) nr 294/2008. Kuna EIT on oma tegevuses sõltumatu, on ta oma toetusesaajate haldamisel saanud katsetada ja tulemuslikult rakendada mitut uuendust, nagu konkurentsipõhine rahastamismehhanism, rahalise jätkusuutlikkuse alased eesmärgid ja teatud peamised tulemusnäitajad.

¹ Määruse (EL) 2021/...⁺ artikli 2 punktis 10 ja käesoleva lisa punktis 3.2 määratletud tähenduses.

⁺ ELT: palun sisestada joonealusesse märkusesse dokumendis PE-CONS 8/2021 (2019/0151(COD)) sisalduva määruse number.

² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1291/2013, millega luuakse teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogramm „Horisont 2020“ aastateks 2014–2020 ning tunnistatakse kehtetuks otsus nr 1982/2006/EÜ (ELT L 347, 20.12.2013, lk 104).

1.2. Peamised väljakutsed

Viimastel aastatel on innovatsiooni tempo järsult kiirenenud. Innovatsioon kujundab ümber majandussektoreid, toob kaasa murrangulised muutused olemasolevates ettevõtetes ja loob enneolematuid võimalusi. Ajal, mil üleilmne majanduskorraldus muutub ja rahvusvaheline konkurents kasvab, peab liit muu hulgas kaasama kõik talendid, suurendama naiste osalust ning soodustama teadus- ja innovatsioonitegevuse tulemuste kiiret ülekandmist turule ja ühiskonda, et suurendada innovatsioonisuutlikkust kogu liidus. Valdkonnaülene ning haridus-, teadus- ja ettevõtlusringkondade vaheline ühine kavandamine, koostöö ja ühislooming ei ole kunagi olnud nii tähtsad, et aidata lahendada üleilmseid probleeme, mis on seotud kliimamuutustega, elurikkuse kadumisega, loodusvarade pillava kasutamisega, digitaliseerimisega, sotsiaalsete ja demograafiliste muutustega ning tervishoiu ja toidu tulevikuga.

Esiteks on COVID-19 levik avaldanud suurt mõju meie majandusele ja ühiskonnale, häirides majandustegevust, mõjutades tervishoiusüsteeme, töökohti ja heaolu. Kriisiga toimetulekuks on vaja kombineerida lühiajalisi ja tulevikku suunatud meetmeid, et majandust ja sidusrühmi viivitamata toetada, tagades samal ajal majanduse taastumiseks vajalikud tingimused.

Seetõttu on oluline teha kindlaks ja lahendada kriisiga seotud probleemid, sealhulgas juurdepääs rahastamisele, et taastada kõigi sidusrühmade usaldus ja kindlustunne ning toetada lahenduste väljatöötamist ja rakendamist, et leevendada kriiside mõju ühiskonnale. Samal ajal on innovatsiooni, ettevõtete loomist ja ajakohastamist ning ettevõtlus- ja innovatsioonioskusi toetavad programmid keskse tähtsusega, et juhtida liidu majandus õigele teele ja soodustada kiiret taastumist.

Tugevamad innovatsiooni ökosüsteemid reageerivad teadaolevalt kriisidele kiiremini ja resoluutsemalt. Taastumise kiirendamiseks ja tulevaste hädaolukordadega toimetulekuks on väga oluline investeerida koordineerimissuutlikkuse parandamisse innovatsiooni ökosüsteemides, et suurendada nende vastupanuvõimet ja suutlikkust leida kiiresti vajalikud lahendused.

Keskmes ja pikas perspektiivis peavad kõik teadmus- ja innovatsioonikogukonnad šoki mõjuga kohanema ning tagama uute võimaluste leidmiseks ja kasutamiseks aktiivsuse ja paindlikkuse. Tänu oma kohapõhisele lähenemisviisile ja kõikjal Euroopas asuvate ühispaiknemiskeskuste ja piirkondliku innovatsioonikava keskuste¹+ kaudu aitavad teadmus- ja innovatsioonikogukonnad tugevdada kohalikke innovatsiooni ökosüsteeme, muu hulgas edendades tihedamat suhtlust teadmiste kolmnurga osalejate vahel ning soodustades paremini koordineeritud suhteid finantseerimis- ja avaliku sektori asutustega ning kodanikega.

¹ Määruse (EL) 2021/...⁺ artikli 2 punktis 4 määratletud tähenduses.

⁺ ELT: palun sisestada joonealusesse märkusesse dokumendis PE-CONS 8/2021 (2019/0151(COD)) sisalduva määruse number.

Teiseks sõltuvad tänapäeva ühiskonnad ja majandus üha enam inimeste ja organisatsioonide oskusest ja suutlikkusest muuta ideed uudseteks toodeteks, protsessideks, teenusteks ning äri- ja ühiskonnamudeliteks. Innovatsioon, ettevõtluskultuur, uuenduslike lahenduste turuleviimine ning suuremad investeeringud kõrgharidusse, teadusuuringutesse ja innovatsiooni on möödapääsmaatud, kui liit soovib edukalt üle minna konkurentsivõimelisele, digitaalsele, kliimaneutraalsele ja kaasavale ühiskonnale. Tingimata tuleb veel rohkem toetada valdkondadevahelist koostööd ja interdistsiplinaarset õppimist ning suurendada kõrgharidusasutuste innovatsioonisuutlikkust kogu liidus. EIT-l on ainulaadsed võimalused seda programmi „Euroopa horisont“ raames teha.

Kolmandaks, üks peamistest innovatsiooni soodustavatest teguritest on füüsiline lähedus. Algatustel, mille eesmärk on arendada innovatsioonivõrgustikke ning pakkuda teenuseid, millega toetatakse teadmiste loomist, jagamist ja ülekandmist, on akadeemiliste ringkondade, teadusasutuste, ettevõtjate, ametiasutuste ja üksikisikute vahelise suhtluse edendamisel oluline roll. Teadustegevuse ja innovatsiooni tulemuslikkus on liidus endiselt väga erinev, nagu on näha iga-aastasest Euroopa innovatsioonitegevuse tulemustabelist. On väga tähtis, et innovatsioon oleks kaasav ja saaks alguse kohalikult tasandilt ning et eritählepanu pöörataks VKEde ja kolmanda sektori organisatsioonide suuremale kaasamisele. EIT tegevusega saab hästi kaasa aidata tugeva Euroopa mõõtmega kohalike innovatsiooni ökosüsteemide tugevdamisele ning luua uusi kestliku majanduse mudeleid. EIT ning teadmus- ja innovatsioonikogukondade tegevus tuleb tihedamini siduda piirkondlike strateegiatega ja aruka spetsialiseerumise strateegiatega¹⁺.

¹ Määruse (EL) 2021/...⁺ artikli 2 punktis 2 määratletud tähenduses.

⁺ ELT: palun sisestada joonealusesse märkusesse dokumendis ST 7064/20 (2018/0224(COD)) sisalduva määruse number.

Neljandaks, elujõuliste innovatsiooni ökosüsteemide jaoks on vaja nii teadmisi, investeeringuid, taristut kui ka talente. Et tagada nappide vahendite nõuetekohane ja tõhus investimine teadusuuringutesse ja innovatsiooni ning võimendada muid rahalise jätkusuutlikkuse saavutamiseks mõeldud rahastamisvahendeid, on vaja Euroopa teadus-, haridus- ja innovatsiooniringkondade koostöö raamtingimusi ja tugevat koostöötet. Teadmiste kolmnurga tugevam lõimimine teadmus- ja innovatsioonikogukondade kaudu, kaasates seejuures uusi partnereid muudest sektoritest, riikidest ja piirkondadest, on tõestatud viis, kuidas edendada innovatsiooni jaoks soodsat keskkonda, ning üks eesmärgi, millest EIT oma tegevuses juhindub.

1.3. Roll programmis „Euroopa horisont“

Määruse (EL) 2021/...⁺ kontekstis võttis komisjon kindla kohustuse suurendada veelgi Euroopa innovatsioonipotentsiaali, et Euroopa oleks suuteline reageerima tulevastele probleemidele. EIT selge roll innovatsiooni edendamisel ettevõtjate, haridusasutuste, teadlaste, avaliku sektori asutuste ja kodanikuühiskonna kokkutoomise kaudu suureneb tänu EIT paigutamisele III sambasse „Innovatiivne Euroopa“. Määrus (EL) 2021/...⁺ kajastab liidu kasvavaid innovatsioonipüüdlusi ja vajadust need eesmärgid saavutada.

⁺ ELT: palun sisestada teksti dokumendis ST 7064/20 (2018/0224(COD)) sisalduva määruse number.

Programmi „Euroopa horisont“ strateegilise planeerimise eesmärk on tagada EIT tegevuse ja määruse (EL) 2021/...⁺ raames toimuva muu tegevuse vaheline sidusus. EIT aitab kaasa Euroopa partnerluste strateegilisele koordineerimisele. EIT jätkab tihedat koostööd III samba „Innovatiivne Euroopa“ raames teiste rakendusasutustega ja teeb kõik endast oleneva, et aidata kaasa innovatsiooni ühtse kontaktpunkti loomisele.

EIT tugevdab ka edaspidi innovatsiooni ökosüsteeme, mis aitavad lahendada üleilmseid probleeme, edendades teadmiste kolmnurga lõimimist teadmus- ja innovatsioonikogukondade tegevuse temaatilistes valdkondades.

Vaja on III samba „Innovatiivne Euroopa“ rakendusasutuste tugevat koostöid, sealhulgas juhtimistasandil tehtava koostöö kaudu. EIT ja Euroopa Innovatsiooninõukogu (EIC) viivad eelkõige ellu vastastikku täiendavat tegevust, et ühtlustada innovatiivsetele ettevõtetele, sealhulgas ettevõtluse hoogustamise teenustele ja koolitusele antavat toetust.

⁺ ELT: palun sisestada teksti dokumendis ST 7064/20 (2018/0224(COD)) sisalduva määruse number.

Euroopa Innovatsiooninõukogu võib aidata teadmus- ja innovatsioonikogukondadelt toetust saavatel suure kasvupotentsiaaliga iduettevõtjatel laiendada kiiresti oma tegevust. Eelkõige võivad teadmus- ja innovatsioonikogukondade toel tegutsevad kõige innovaatilisemad kõrge riskiga arendustööd tegevad ettevõtted saada lihtsustatud ja seeläbi kiirema juurdepääsu Euroopa Innovatsiooninõukogu meetmetele, eelkõige rahalisele toetusele Euroopa Innovatsiooninõukogu rahastamisvahendist „Accelerator“ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2021/5231loodud InvestEU programmi pakutavale rahalisele toetusele. Peale selle hõlbustab EIT Euroopa Innovatsiooninõukogu toetusesaajate juurdepääsu teadmus- ja innovatsioonikogukondade innovatsiooni ökosüsteemidele ja teadmiste kolmnurga asjakohastele osalistele. Nii saavad Euroopa Innovatsiooninõukogu toetusesaajad aktiivselt osaleda teadmus- ja innovatsioonikogukondade tegevuses ning kasutada nende teenuseid.

EIT tagab kooskõla programmi „Euroopa horisont“ III samba „Innovatiivne Euroopa“ Euroopa innovatsiooni ökosüsteemide komponendiga. Eelkõige osaleb EIT aktiivselt nõukogu otsuses (EL) 2021/...²⁺⁺ osutatud Euroopa Innovatsiooninõukogu foorumi tegevuses ning seob EIT kogukonna³⁺ ja innovatsiooni ökosüsteeme toetava asjakohase tegevuse, et vältida dubleerimist ning tagada EIT ja Euroopa Innovatsiooninõukogu tegevusvaldkondade vahel sidusus ja vastastikune täiendavus.

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. märtsi 2021. aasta määrus (EL) 2021/523, millega luuakse programm „InvestEU“ ja muudetakse määrust (EL) 2015/1017 (ELT L 107, 26.3.2021, lk 30).

² Nõukogu ... otsus (EL) 2021/..., millega kehtestatakse teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogrammi „Euroopa horisont“ rakendamise eriprogramm ja tunnistatakse kehtetuks otsus 2013/743/EL (ELT ...).

⁺⁺ ELT: palun sisestada teksti dokumendis ST 8967/20 (2018/0225(COD)) sisalduva otsuse number ning esitada joonealuses märkuses kõnealuse otsuse kuupäev, number, pealkiri ja ELT avaldamisviide.

³ Määruse (EL) 2021/...⁺ artikli 2 punktis 84 määratletud tähenduses.

⁺ ELT: palun sisestada joonealusesse märkusesse dokumendis PE-CONS 8/2021 (2019/0151(COD)) sisalduva määruse number.

Samuti tagab EIT tugevama koostoime oma meetmete ja programmi „Euroopa Horisont“ I samba „Tippasemel teadus“ programmide ja algatuste vahel, et kiirendada alusuuringute raames saadud teadmiste ülekandmist konkreetsetesse ühiskonnale tulu toovatesse rakendustesse. Eelkõige Marie Skłodowska-Curie meetmete ja Euroopa Teadusnõukogu (ERC) puhul teeb EIT koostööd meetmete stipendiaatide ja ERC toetusesaajate innovatsiooni- ja ettevõtlusoskuste arendamiseks nende karjääri kõikides etappides. Koostööd tehakse vabatahtlikkuse alusel ja see ei suurenda toetusesaajate halduskoormust.

EIT annab panuse ka programmi „Euroopa Horisont“ II sambasse „Üleilmsete probleemide ja Euroopa tööstuse konkurentsivõime“ ning täiendab asjakohast tegevust, et lahendada üleilmseid ja ühiskondlikke probleeme ning soodustada liidu kestlikku majanduskasvu ja konkurentsivõimet üleilmsel tasandil. Eelkõige püüab EIT anda oma teadmus- ja innovatsioonikogukondade kaudu panuse asjakohastes missioonidesse ja teemavaldkondadesse ning muudesse Euroopa partnerlustesse ning tagada nendega tugevama koostoime, näiteks toetades nõudlusega seotud meetmeid ja pakkudes kasutamisteenuseid, et hoogustada tehnosiiret ja kiirendada saavutatud tulemuste turustamist.

EIT uurib võimalusi saavutada koostoime programmi „Euroopa horisont“ osa „Osalemise laiendamine ja Euroopa teadusruumi tugevdamine“, sealhulgas koostöö- ja mestimistegevuse, ning EIT toetatava teavitamistegevuse vahel. Eelkõige programmi „Euroopa horisont“ osa „Osalemise laiendamine ja Euroopa teadusruumi tugevdamine“ sihtüksustel ja EIT teavitustegevusega on võimalik võimendada EIT eksperditeadmisi ja toetust.

2. LATI KÕRGEMALE SEADMINE: EIT STRATEEGIA JA EESMÄRGID AASTATEKS 2021–2027

Ajavahemikul 2021–2027 jätkab EIT teadmus- ja innovatsioonikogukondade toetamist, et tugevdada innovatsiooni ökosüsteeme, mis aitavad lahendada üleilmseid ja ühiskondlikke probleeme, tagades täieliku vastastikuse täiendavuse programmiga „Euroopa horisont“ ja muude liidu programmidega. Selleks edendab EIT kõrghariduse, teaduse ja innovatsiooni lõimimist, luues sellega innovatsiooni jaoks soodsa keskkonna, edendab ja toetab uut ettevõtjate põlvkonda, aitab kaasa ettevõtete soolise ebavõrdsuse kaotamisele ning soodustab innovatiivsete ettevõtete loomist, keskendudes eelkõige VKEdele, taotledes tihedat koostööd ja vastastikust täiendavust Euroopa Innovatsiooninõukoguga.

Erilist tähelepanu tuleb pöörata ka soolisele tasakaalule ja sootundlikule tegutsemisviisile, eelkõige valdkondades, kus naised on endiselt alaesindatud, nt info- ja kommunikatsioonitehnoloogia ning teadus, tehnoloogia, inseneeria ja matemaatika. Seejuures, tuginedes määruses (EL) 2021/...⁺ kindlaks määratud sekkumisvaldkondadele, EIT eeskätt

- 1) tugevdab kestlikke innovatsiooni ökosüsteeme kogu Euroopas;
- 2) edendab innovatsiooni ja ettevõtlusoskusi elukestva õppe perspektiivis, sealhulgas kõrgharidusasutuste suutlikkuse suurendamist kogu Euroopas;

⁺ ELT: palun sisestada teksti dokumendis ST 7064/20 (2018/0224(COD)) sisalduva määruse number.

- 3) töötab turu jaoks välja uusi lahendusi tegelemaks üleilmsete probleemidega ning
- 4) tagab koostoime ja lisaväärtuse programmi „Euroopa horisont“ raames.

Võttes arvesse katsumusi, millega EIT silmitsi seisab, ja selleks, et aidata kaasa määruse (EL) 2021/...⁺ artiklis 3 sätestatud üldeesmärkide saavutamisele ning seeläbi programmi „Euroopa horisont“ teaduslikule, majanduslikule, tehnoloogilisele ja ühiskondlikule mõjule, on EIT erieesmärgid aastateks 2021–2027 järgmised:

- a) suurendada teadmus- ja innovatsioonikogukondade avatust, mõju ja läbipaistvust ning teadmiste kolmnurga lõimimist kogu liidus;
- b) suurendada kõrgharidussektori ettevõtlus- ja innovatsioonisuutlikkust kogu Euroopas, edendades ja toetades institutsiooniliste muudatuste tegemist kõrgharidusasutustes ning nende lõimimist innovatsiooni ökosüsteemidesse;
- c) tõhustada EIT ning teadmus- ja innovatsioonikogukondade piirkondlikku ja kohalikku teavitustegevust, eelkõige kaasates suuremal hulgal sidusrühmi, et tegeleda innovatsioonisuutlikkuse erinevustega ning suurendada teadmiste ja innovatsiooni levikut kogu liidus.

EIT võib vajaduse korral reageerida vajaliku paindlikkusega COVID-19 kriisile ja võimalikele tulevastele kriisidele, lõimides asjakohased algatused oma strateegiasse, et aidata kaitsta innovatsiooni ökosüsteeme ja aidata EIT sidusrühmadel valmistuda majanduse taastamiseks.

⁺ ELT: palun sisestada teksti dokumendis PE-CONS 8/2021 (2019/0151(COD)) sisalduva määruse number.

3. EUROOPA INNOVATSIOONITALENDI JA -SUUTLIKKUSE HOOGUSTAMINE: PÕHIMEETMED

EIT strateegias aastateks 2021–2027 keskendutakse meetmetele, millega EIT loob liidu tasandil lisaväärtust ja aitab saavutada programmi „Euroopa horisont“ eesmärgi. Esiteks jätkab EIT innovatsioonisuutlikkuse ja innovatsiooni ökosüsteemide toetamist kogu liidus, tehes seda teadmus- ja innovatsioonikogukondade, nende edasise arengu, uutele partneritele avatuse, suurema läbipaistvuse, hea valitsemistava põhimõtete järgimise ja laienemise kaudu. Teiseks juhib EIT teadmus- ja innovatsioonikogukondade kaudu toimuvat ettevõtlus- ja innovatsioonisuutlikkuse toetamist ja arendamist kõrgharidusasutustes, tuginedes oma kogemustele teadmiste kolmnurga lõimimisel. Kolmandaks teeb EIT tõhusamate valdkonnaüleste meetmetega kõik vajalikud jõupingutused, et tagada, et tema nähtavus ja mõju liidu tasandil suureneb. Peale selle täiustab EIT oma tegevust, et suurendada oma tulemuslikkust, tõhusust ja mõju, sealhulgas sellistes valdkondades nagu teadmus- ja innovatsioonikogukondade suunamine rahalise jätkusuutlikkuse poole, EIT enda ning teadmus- ja innovatsioonikogukondade tegevuse avatus, ulatus, läbipaistvus, kvaliteet ja kestlikkus, VKEde ja iduettevõtjate suurem kaasamine ja sooline tasakaal.

3.1. Olemasolevate teadmus- ja innovatsioonikogukondade toetamine

EIT tugevdab innovatsiooni ökosüsteeme, toetades olemasolevaid teadmus- ja innovatsioonikogukondi ka edaspidi üleilmsete probleemide lahendamisel teadmiste kolmnurga lõimimise kaudu liidu, riiklikul, piirkondlikul ja kohalikul tasandil. Selleks tuleb eraldada suur osa EIT eelarvest teadmus- ja innovatsioonikogukondade toetamiseks ning EIT peab veelgi tugevdama oma platvormi, mille kaudu teadmus- ja innovatsioonikogukondi luuakse, laiendatakse ja seiratakse.

EIT tagab, et teadmus- ja innovatsioonikogukonnad püüdleval ka edaspidi rahalise jätkusuutlikkuse poole, et saavutada avaliku ja erasektori investeeringute võimendamisega hiljemalt 15 aastat pärast nende käivitamist sõltumatus EIT toetusest, keskendudes samal ajal teadmiste kolmnurga tegevuste lõimimisele.

EIT tagab, et teadmus- ja innovatsioonikogukonnad töötavad välja ja viivad ellu strateegia, et luua sidemed, seada sisse koostöö ja saavutada koostoime asjakohaste Euroopa partnerluste, missioonide ja Euroopa Innovatsiooninõukoguga ning muude asjakohaste liidu ja rahvusvaheliste algatuste ja programmidega. Saadud kogemustel põhineva rahalise toetuse andmise kõrval teeb EIT teadmus- ja innovatsioonikogukondade üle strateegilist järelevalvet ning annab neile suuniseid. EIT jälgib ja analüüsib muu hulgas määruse (EL) 2021/...+ V lisas loetletud näitajate alusel tulemuslikkust, võimendusinvesteeringuid ning erinevat kvalitatiivset ja kvantitatiivset mõju.

EIT teeb kõik endast oleneva, et ühtlustada iga teadmus- ja innovatsioonikogukonna struktuuriga seotud terminoloogiat, et olla veelgi lihtsamini ja paremini äratuntav.

⁺ ELT: palun sisestada teksti dokumendis ST 7064/20 (2018/0224(COD)) sisalduva määruse number.

EIT määrab kindlaks strateegiliselt ja poliitiliselt olulised teadmus- ja innovatsioonikogukondade ülese koostöö valdkonnad ja edendab seda koostööd. EIT tõhustab teadmus- ja innovatsioonikogukondade vahelist koordineerimist ühist huvi pakkuvates valdkondades, edendades eelkõige kogemuste ja heade tavade vahetamist ning koostööd kõnealuste kogukondade vahel (teadmus- ja innovatsioonikogukondade ülene tegevus¹⁺) nii temaatilistes kui ka horisontaalsetes küsimustes. Teadmus- ja innovatsioonikogukondade ülese tegevuse potentsiaal on kõige suurem, kui mitu teadmus- ja innovatsioonikogukonda juba käsitlevad ühiseid liidu poliitilisi prioriteete valdkonnas, kus spetsiaalset teadmus- ja innovatsioonikogukonda ei ole. Eri teadmus- ja innovatsioonikogukondade kaasamisel vastastikku kasu toovasse konkreetse ühistegevusse on head väljavaated saavutada koostoime ja interdistsiplinaarne kasu. EIT ergutab sellist tegevust ning osaleb aktiivselt teadmus- ja innovatsioonikogukondade ülese tegevuse sisu ja vormi kindlaksmääramises. EIT jälgib teadmus- ja innovatsioonikogukondade ülese tegevuse elluviimist ja saavutatud tulemusi, et muuta selline tegevus teadmus- ja innovatsioonikogukondade mitmeaastase strateegia lahutamatuks osaks. EIT hõlbustab ka teadmus- ja innovatsioonikogukondade vaheliste ühisteenuste loomist, mille eesmärk on tegeleda ühiselt kõigile teadmus- ja innovatsioonikogukondadele omaste operatiivülesannetega.

¹ Määruse (EL) 2021/...⁺ artikli 2 punktis 14 määratletud tähenduses.

⁺ ELT: palun sisestada joonealusesse märkusesse dokumendis PE-CONS 8/2021 (2019/0151(COD)) sisalduva määruse number.

3.2. Teadmus- ja innovatsioonikogukondade piirkondliku mõju suurendamine

EIT suurendab veelgi oma piirkondlikku mõju teadmus- ja innovatsioonikogukondade suurema avatuse ja kaasava lähenemisviisi kaudu paljudele potentsiaalsetele partneritele ja sidusrühmadele, tulemuste parema levitamise ja kasutamise ning teadmus- ja innovatsioonikogukondade paremini lõimitud piirkondliku strateegia abil. Iga teadmus- ja innovatsioonikogukond peab oma äriplaanide lahutamatu osana välja töötama ja ellu viima piirkondliku strateegia, et tugevdada suhteid riiklike, piirkondlike ja kohalike innovatsioonis osalejatega, sealhulgas VKEdega. Vajaduse korral peaksid teadmus- ja innovatsioonikogukonnad tõendama seoseid aruka spetsialiseerumise strateegiatega ning temaatiliste platvormide ja piirkondadevaheliste algatuste raames ellu viidava tegevusega, sealhulgas Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide korraldusasutustega. EIT jälgib pidevalt nende strateegiate rakendamist, sealhulgas võimendavat mõju Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondidele.

Nn kohapõhine lähenemisviis innovatsioonile tuleb lõimida teadmus- ja innovatsioonikogukondade mitmeaastasesse strateegiasse ja äriplaani ning see lähenemisviis peaks tuginema nende ühispaiknemiskeskustele ja piirkondliku innovatsioonikava keskustele, suurendades sellega nende rolli väravana, mille kaudu pääseb ligi kõnealustele kogukondadele, ning tihendades suhtlust samas kohas paiknevate partneritega ning muude kohalike innovatsioonis osalejatega.

EIT jälgib seda, kuidas ühispaiknemiskeskused ja piirkondliku innovatsioonikava keskused tegutsevad ning kuidas nad lõimuvad kohalikesse innovatsiooni ökosüsteemidesse.

EIT tagab, et piirkondliku innovatsioonikava kohast tegevust kasutatakse teadmus- ja innovatsioonikogukondadele lisaväärtust andvate võimalike uute partnerite ligimeelitamiseks ja lõimimise hõlbustamiseks, laiendades seeläbi EIT üleeuroopalist katvust ning lõimides partnerid täielikult teadmus- ja innovatsioonikogukondade mitmeaastastes strateegiatesse. Piirkondlikku innovatsioonikava, mida viivad EIT juhtimisel ellu teadmus- ja innovatsioonikogukonnad, on seni järgitud vabatahtlikkuse alusel. Alates 2021. aastast saab piirkondliku innovatsioonikava kohasest tegevusest teadmus- ja innovatsioonikogukondade mitmeaastaste strateegiate kohustuslik ja lahutamatu osa. EIT tagab, et piirkondliku innovatsioonikava kohast tegevust kasutatakse sillana asjakohaste teadusuuringute ja innovatsiooni aruka spetsialiseerumise strateegiate suunas.

Lisaks tõhustavad teadmus- ja innovatsioonikogukonnad sellist lõimimist piirkondliku innovatsioonikava keskuste loomise kaudu. Piirkondliku innovatsioonikava keskus luuakse pärast põhjalikku vajaduste analüüsi ja avatud projektikonkurssi. Sellest saab teadmus- ja innovatsioonikogukondade struktuuri osa ja nende tegevuse kontaktpunkt. Selle eesmärk on mobiliseerida ja kaasata teadmus- ja innovatsioonikogukonna tegevusse kohalikke teadmiste kolmnurga osalejaid, luues kohalikul tasandil koostoimet, tehes kindlaks rahastamis- ja koostöövõimalused ning edendades nende aktiivset lõimimist ökosüsteemidesse. Teadmus- ja innovatsioonikogukondade laienemisstrateegia kohaselt võivad piirkondliku innovatsioonikava keskused sillutada teed ühispaiknemiskeskuste loomisele sihtpiirkonnas.

EIT jätkab teadmus- ja innovatsioonikogukondadele suuniste andmist ja toetuse pakkumist piirkondliku innovatsioonikava mitmeaastaste strateegiate koostamisel ja elluviimisel. Piirkondliku innovatsioonikava kohase tegevuse abil toetatakse jätkuvalt nende riikide (ja nende riikide piirkondade) innovatsioonisuutlikkust, mille tulemused innovatsiooni valdkonnas on Euroopa innovatsiooni tulemustabeli alusel tagasihoidlikud ja mõõdukad, samuti Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 349 tähenduses äärepoolseimaid piirkondi, et edendada nende lõimimist teadmus- ja innovatsioonikogukondadesse. Piirkondliku innovatsioonikava kohase tegevuse raames on rahastamiskõlblikud järgmised riigid ja piirkonnad (piirkondliku innovatsioonikava riigid ja piirkonnad):

- 1) riigid (ja nende riikide piirkonnad), mis on liigitatud kas „mõõdukaks“ või „tagasihoidlikuks“ novaatoriks vähemalt ühes kolmest Euroopa innovatsiooni tulemustabeli aastaaruandest, mis avaldatakse
 - a) 2018., 2019. ja 2020. aastal ajavahemiku 2021–2024 kohta; ning
 - b) 2021., 2022. ja 2023. aastal ajavahemiku 2025–2027 kohta; ning
- 2) äärepoolseimad piirkonnad.

Piirkondlikus innovatsioonikavas ette nähtud tegevuse elluviimiseks eraldatavad EIT eelarvevahendid moodustavad olemasolevatele ja uutele teadmus- ja innovatsioonikogukondadele antavast EIT kogutoetusest vähemalt 10 % ja maksimaalselt 15 %, millega suureneb sihtpiirkondadest pärit teadmus- ja innovatsioonikogukondade partnerite arv. Piirkondliku innovatsioonikava kaudu toetatava tegevuse eesmärk on

- 1) aidata suurendada piirkondlike ja kohalike ökosüsteemide innovatsioonisuutlikkust kogu liidus, kasutades suutlikkuse suurendamise meetmeid ja suheldes tihedamalt kohalike innovatsioonis osalejatega, näiteks klastrite, võrgustike, avaliku sektori asutuste, kõrgharidusasutuste, teadusasutuste, kutsehariduse ja -õppe pakkujate ning VKEdga, ning edendades nende osalejate tegevust;
- 2) toetada eesmärki meelitada teadmus- ja innovatsioonikogukondadesse uusi partnereid ning siduda kohalikud innovatsiooni ökosüsteemid üleeuroopaliste innovatsiooni ökosüsteemidega ning
- 3) võimendada täiendavat avaliku ja erasektori poolset rahastamist, pöörates erilist tähelepanu Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondidele.

3.3. Uute teadmus- ja innovatsioonikogukondade loomine

Selleks et aidata kaasa uute ja esilekerkivate üleilmsete probleemide lahendamisele, korraldab EIT avatud ja läbipaistvad projektikonkursid uute teadmus- ja innovatsioonikogukondade loomiseks valitud strateegiliselt tähtsates teemavaldkondades, lähtudes kriteeriumidest, mille alusel hinnatakse muu hulgas kõnealuste valdkondade asjakohasust liidu poliitiliste prioriteetide vaatenurgast üleilmsete ja ühiskondlike probleemide lahendamisega seoses ning nende potentsiaali ja lisaväärtust, mida tehakse EIT mudeli abil. Uute teadmus- ja innovatsioonikogukondade loomisel võetakse arvesse programmi „Euroopa horisont“ strateegilist planeerimist ja EIT-le 1. jaanuarist 2021 kuni 31. detsembrini 2027 eraldatud eelarvet. Teadmus- ja innovatsioonikogukonna konkursikutsesse märgitakse määruse (EL) 2021/...⁺ III lisas kindlaks määratud asjakohased Euroopa partnerluste valiku kriteeriumid, mille täitmisele antakse hindamise käigus hinnang.

Tuginedes haldusnõukogu ettepanekule ja selle ettepaneku analüüsile, on kavandatud luua esimene uus kultuuri- ja loomesektori ning -tööstuse teadmus- ja innovatsioonikogukond võimalikult kiiresti 2022. või 2023. aastal, mille jaoks avaldatakse konkursikutse 2021. aastal, kui see on teostatav. Sellel prioriteetsel valdkonnal on suurim vastastikune täiendavus kaheksa olemasoleva teadmus- ja innovatsioonikogukonnaga ning programmi „Euroopa horisont“ raames loodavate muude Euroopa partnerluste võimalike prioriteetsete valdkondadega. Liide 1 sisaldab teabelehte, milles on antud kokkuvõtlik ülevaade kultuuri- ja loomesektoris ning -tööstuses esinevatest probleemidest ning uue teadmus- ja innovatsioonikogukonna eeldatavast mõjust.

⁺ ELT: palun sisestada teksti dokumendis ST 7064/20 (2018/0224(COD)) sisalduva määruse number.

Teine uus teadmus- ja innovatsioonikogukond vee-, mere- ja merendussektori ja ökosüsteemide (WMM) valdkonnas kavatakse käivitada 2026. aastal ning konkursikutse avaldatakse 2025. aastal. Komisjon viib sõltumatute välisekspertide abiga 2024. aastaks läbi eelanalüüsi, et hinnata WMMi valdkonna tähtsust. Kui analüüsi tulemusel jõutakse negatiivse järelduseni, võib komisjon esitada ettepaneku aastate 2021–2027 strateegilise innovatsioonikava muutmiseks, võttes arvesse haldusnõukogu panust ja programmi „Euroopa horisont“ strateegilist planeerimist. Liide 2 sisaldab teabelehte, milles on antud kokkuvõtlik ülevaade WMMi valdkonnas esinevatest probleemidest ning uue teadmus- ja innovatsioonikogukonna eeldatavast mõjust.

Kui lisaks EIT eelarvele tehakse kättesaadavaks veel eelarvevahendeid, võidakse välja valida veel mõni uus teadmus- ja innovatsioonikogukond ja selle puhul võetakse arvesse haldusnõukogu panust, programmi „Euroopa horisont“ strateegilist planeerimist ning Euroopa partnerluste valiku kriteeriumeid, eelkõige avatust, läbipaistvust, liidu lisaväärtust, panust kestliku arengu eesmärkide saavutamisse, sidusust ja koostoimet.

3.4. Kõrgharidusasutuste innovatsiooni- ja ettevõtlussuutlikkuse toetamine

EIT kavandab ja algatab koostöös komisjoniga ja pärast teadmus- ja innovatsioonikogukondadega konsulteerimist alates 2021. aastast katsealgatuse, millega toetatakse kõrgharidusasutuste innovatsiooni- ja ettevõtlussuutlikkust ning nende innovatsiooni ökosüsteemidesse lõimimist (kõrghariduse katsealgatus), mis viiakse ellu teadmus- ja innovatsioonikogukondade kaudu. EIT vähendab teadmiste kolmnurga lõimimise mudeli kaudu püsivat lõhet kõrghariduse, teadusuuringute ja innovatsiooni vahel. Eelkõige on EIT ning teadmus- ja innovatsioonikogukonnad tänu selgele keskendumisele innovatsioonile ja ettevõtlusharidusele olulised vahendid inimkapitali arendamisel. EIT mõju laiendatakse siiski teadmus- ja innovatsioonikogukondade partneritest kaugemale.

Kõrgharidusasutused kogu Euroopas peavad olema hariduse ja teaduse käsitluses ning ettevõtjate ja laiema piirkondliku ja kohaliku innovatsiooni ökosüsteemiga, sealhulgas kodanikuühiskonna, avaliku sektori institutsioonide ja kolmanda sektori organisatsioonidega koostöö tegemisel kõige kaasavamal ja sooliselt tasakaalustatumal viisil innovaatilised ja ettevõtlusmeelsed. Seda on võimalik saavutada selge strateegia ja metoodilise raamistiku abil ning vahendite eraldamisega.

Kõrghariduse katsealgatusega seotud teadmus- ja innovatsioonikogukondade tegevusi viiakse ellu avatud ja läbipaistvate projektikonkursside kaudu, eesmärgiga suurendada innovatsioonisuutlikkust kõrghariduses, kaasates eelkõige selliseid kõrgharidusasutusi kogu liidus, kes ei ole innovatsiooni väärtusahelates ja ökosüsteemides teadmus- ja innovatsioonikogukonna partnerid. Tegevused on suunatud peamiselt kõrgharidusasutuste suutlikkuse arendamisele, mis hõlmab muu hulgas järgmist:

- 1) teadmiste kolmnurga lõimimise parimate tavade vahetamine ja rakendamine (sh organisatsiooniline õppimine, kutseoskuste täiend- ja ümberõpe, juhendamine ja nõustamine);
- 2) tegevuskavade väljatöötamine selle kohta, kuidas käsitleda kindlaks tehtud vajadusi sellistes valdkondades nagu innovatsiooni juhtimine, iduettevõtjate loomine ja arendamine, tehnosiire, sh intellektuaalomandi õiguste haldamine, kestlikkus ja lõimitud kliimaneutraalsus, inimeste ja organisatsioonide juhtimine, soolise lähenemise lõimimine innovatsiooniga ning kohalike sidusrühmade ja kodanikuühiskonna kaasamine, ning
- 3) innovatsioonisuutlikkuse arendamise tegevuskavade rakendamine ja nende järelmeetmed.

Need tegevused hõlmavad teadmiste kolmnurga teisi osalisi, nagu kutsehariduse ja -õppe pakkujad, teadus- ja tehnoloogiaorganisatsioonid, VKEd ja iduettevõtjad, ning täiendavad EIT sekkumist haridusse, mis on teadmus- ja innovatsioonikogukondade teadmiste kolmnurga lõimimistegevuse põhiosa. EIT edendab kõrghariduse katsealgatuse raames teadmus- ja innovatsioonikogukondade ülest tihedamat koostööd. Konkursikutsetesse lisatavate kõlblikkuskriteeriumidega tagatakse, et suurem osa rahastamisest läheb teadmus- ja innovatsioonikogukondade välistele kõrgharidusasutustele. Kõrghariduse katsealgatuse eesmärk on, et EIT mõju ulatuks teadmus- ja innovatsioonikogukondadest kaugemale ning aitaks EIT-l täita oma põhiülesannet suurendada kestlikku majanduskasvu ja konkurentsivõimet, parandades liikmesriikide innovatsioonisuutlikkust kooskõlas programmi „Euroopa horisont“ eesmärgiga edendada elukestva õppe kaudu ettevõtlus- ja innovatsioonioskusi, sealhulgas suurendada kõrgharidusasutuste suutlikkust kõikjal Euroopas.

EIT toetuse andmisel tuginetakse ka poliitikaalgatustele, nagu HEInnovate¹ ja RIIA², mis on tõestanud oma väärtust mitmes kõrgharidusasutuses ja liikmesriigis üle kogu liidu. EIT kavandab toetusmeetmed tihedas koostöös komisjoniga ning pärast teadmus- ja innovatsioonikogukondadega konsulteerimist, tagades täieliku sidususe ja vastastikuse täiendavuse programmi „Euroopa horisont“, Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2021/...³⁺ loodud programmi „Erasmus+“ ja muude liidu programmide raames elluviidava asjakohase tegevusega.

-
- ¹ HEInnovate on poliitikaraamistik, mille on välja töötanud Euroopa Komisjon ning Majanduskoostöö ja Arengu Organisatsioon (OECD). Raamistikus pakutakse kõrgharidusasutustele metoodikat, mille abil kindlaks teha valdkonnad, kus innovatsioonisuutlikkust suurendada, ning kujundada asjakohased strateegiad ja meetmed, et saavutada soovitud mõju. HEInnovate põhineb usaldusväärsetel metoodilistel tõenditel ja hõlmab kaheksat suutlikkuse suurendamise valdkonda: juhtimine ja haldamine, digiüleminek, organisatsiooniline suutlikkus, ettevõtlusõppe pakkumine ja ettevõtlusoskuste omandamine, ettevõtjate ettevalmistamine ja toetamine, teadmistevahetus, rahvusvahelistumine ning mõju mõõtmine. OECD on avaldanud mitu algatusel HEInnovate põhinevat riigiaruannet, mille leiab oskuste teemaliste OECD uuringute alt aadressilt <https://www.oecd-ilibrary.org/education/>.
- ² Piirkondliku innovatsiooni mõju hindamise raamistiku (RIIA) töötas välja Euroopa Komisjon esimese sammuna suunamaks ülikoolides toimuva innovatsiooni mõju hindamist parameetripõhiste juhtuuringute koostamise kaudu. Innovatsiooni mõju hindamine, näiteks RIIA raamistikus, oleks võimalik siduda innovatsiooni tulemuslikkust arvesse võtvate liidu, riigi ja piirkonna tasandi rahastamisvahenditega.
- ³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2021/..., millega luuakse liidu haridus- ja koolitus-, noorte- ning spordiprogramm „Erasmus+“ ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 1288/2013 (ELT ...).
- ⁺ ELT: palun sisestada teksti dokumendis (2018/0191(COD)) sisalduva määruse number ning esitada joonealuses märkuses kõnealuse määruse kuupäev, number, pealkiri ja ELT avaldamisviide.

Kolme esimese aasta jooksul arendatakse ja täpsustatakse rakendus- ja eesmärkide saavutamise mehhanismi protsessi üksikasju ning selles katseetapis jälgitakse ja hinnatakse seda protsessi. Katseetapi hindamise viivad läbi sõltumatud väliseksperdid ja selle tulemused edastatakse liikmesriikide esindajate rühmale ja Euroopa Parlamendile. Selle hindamise tulemuste põhjal otsustab haldusnõukogu, kas kõrghariduse katsealgatust tuleks kas jätkata ja laiendada või see lõpetada.

Haldusnõukogu suunab ja teostab järelevalvet teadmus- ja innovatsioonikogukondade tegevust ja tegevuse seiret. Erilist tähelepanu pööratakse selle tagamisele, et lähenemisviis oleks avatud ja kaasav, et meelitada ligi ka muid kõrgharidusasutusi kui teadmus- ja innovatsioonikogukondade partnerid, seades eesmärgiks laialdase geograafilise katvuse, et lähenemisviis oleks interdistsiplinaarne ja sektoritevaheline, et naised oleksid rohkem esindatud sektorites, kus nad on alaesindatud, et vajaduse korral oleks olemas seos piirkondliku innovatsioonikava, asjakohaste temaatiliste platvormide ja aruka spetsialiseerumise strateegiate ning poliitika toetusvahendiga.

EIT tugevdab oma märgist ja kasutab seda väljaspool teadmus- ja innovatsioonikogukondi, et kaasata meetmes osalevad kõrgharidusasutused. Koostöös teadmiste kolmnurgas osalejatega püüab EIT siduda toetuse, mida ta eraldab innovatsioonisuutlikkuse suurendamiseks kõrghariduses, EIT märgisega, mida antakse praegu teadmus- ja innovatsioonikogukondade haridusprogrammidele.

EIT hõlmab oma märgisega ka elukestva õppe, nagu juhendamine, kutseõppe, oskuste omandamine, kutseoskuste ümber- ja täiendusõppe programmid ning laialt avatud e-õpe, kaasates laiema õpilaste sihtrühma, täiskasvanud õppijad ning väljapoole teadmus- ja innovatsioonikogukondi jäävad asutused, sealhulgas kutsehariduse ja -õppe pakkujad. EIT märgise kasutamisel väljaspool EIT kogukonda on eeldatavalt struktureerivam mõju kõikidel tasanditel (üksikisiku, programmi ja asutuse tasand).

EIT jälgib oma märgise andmist ja selle kasutuse laiendamist teadmus- ja innovatsioonikogukondade haridus- ja koolitusprogrammidele ning uurib võimalusi tõhustada kvaliteedi tagamise mehhanismi, sealhulgas välise tunnustamise ja akrediteerimise kasutamist EIT märgise puhul.

Kõrghariduse katsealgatuse edu tagamiseks pakub EIT osalevatele kõrgharidusasutustele konkreetseid suuniseid, eksperditeadmisi ja juhendamist, võttes sihikule kõrgharidusasutused kogu Euroopas, pöörates erilist tähelepanu kõrgharidusasutustele riikides (ja nende riikide piirkondades), kus innovatsioon on tagasihoidlik või mõõdukas, ning teistes viletsate tulemustega piirkondades, mis soovivad arendada oma innovatsioonisutlikkust ning suurendada oma innovatsioonijalajälge ja tugevdada oma aruka spetsialiseerumise strateegiaid.

3.5. EIT valdkonnaülene tegevus

3.5.1. Kommunikatsioon ja levitamine

EIT ning teadmus- ja innovatsioonikogukonnad püüavad parandada ja tugevdada oma kommunikatsiooni ja nähtavust ning kohaldavad oma peamiste sidusrühmade suhtes liikmesriikides ja kaugemal täiustatud brändimisstrateegiat kooskõlas programmi „Euroopa horisont“ puhul kasutatava kommunikatsioonialase lähenemisviisiga. Seoses teadmus- ja innovatsioonikogukondade arvu kasvuga ja kõrghariduse katsealgatusega näeb EIT enam vaeva selle nimel, et suurendada liidu toetuse tunnustamist innovatsiooni kvaliteedi kaubamärgina. Selle kaubamärgi haldamine ja parem suhtlus on ülioluline eelkõige seoses kodanike ning riiklike ja piirkondlike ametiasutustega, kuna EITst alguse saanud innovatsioon aitab näidata programmi „Euroopa Horisont“ raames tehtavate liidu investeeringute konkreetset mõju.

EIT püüab suurendada liidu olemasolevate teabevõrkude kasutamist ja koordineerib neis toimuvat tegevust, et tagada teadmus- ja innovatsioonikogukondade võimalike partnerite parem nõustamine ja juhendamine. Selline ulatuslikum kasutamine ja koordineerimine võib hõlmata riiklike ja piirkondlike ametiasutuste toetamist vajaliku koostoime kindlakstegemisel teadmus- ja innovatsioonikogukondade mitmeaastaste strateegiatega. EIT pakutavate võimaluste laiemal levitamisel ja parema mõistmise tagamiseks tõhustab EIT suuniseid ja abi küsimustes, mis on seotud teadmus- ja innovatsioonikogukondades osalemisega kõikjal Euroopas, tuginedes Euroopas olemas olevatele teabevõrkudele ja struktuuridele, eelkõige määruses (EL) 2021/...⁺ osutatud riiklikele kontaktpunktidele.

Kandmaks hoolt selle eest, et teadmiste kolmnurka hõlmav ulatuslik sidusrühmade kogukond liidu, riiklikul, piirkondlikul ja kohalikul tasandil oleks teadlik kõikidest EIT (ning teadmus- ja innovatsioonikogukondade) projektikonkurssidest ja rahastatavatest projektidest, teavitatakse neist määruse (EL) 2021/...⁺ alusel ka Euroopa rahastamisvõimaluste ja hangete portaalis.

⁺ ELT: palun sisestada teksti dokumendis ST 7064/20 (2018/0224(COD)) sisalduva määruse number.

EIT korraldab vähemalt kaks korda aastas liikmesriikide esindajate rühma ja komisjoni seonduvate talituste korralise koosoleku, et tagada asjakohane kommunikatsioon ja teabevood liikmesriikidega ja liidu tasandil. Euroopa Parlamenti ja nõukogu hoitakse nõuetekohaselt kursis EIT ning teadmus- ja innovatsioonikogukondade tulemuste, saavutuste ja tegevusega. Lisaks annab liikmesriikide esindajate rühm EIT-le nõu strateegiliselt olulistest küsimustest. Liikmesriikide esindajate rühm tagab koos EITga asjakohase toetuse, et teha koostööd ja edendada EIT toetatavate tegevuste koostöötet riiklike või piirkondlike programmide ja algatustega, ning jagab teavet kõnealuse tegevuse võimaliku riikliku ja piirkondliku kaasrahastamise kohta.

EIT teeb sidusrühmade foorumi¹⁺, EIT auhindade ja EIT vilistlaste kogukonna² kaudu oma tegevuse kodanike seas ja EIT kogukonnas veelgi nähtavamaks eesmärgiga edendada teadmiste kolmnurga Euroopa osalejatega peetavat suhtlust ning tunnustada Euroopa kõige lootustandvamaid novaatoreid ja ettevõtjaid.

¹ Määruse (EL) 2021/...⁺ artikli 2 punktis 11 määratletud tähenduses.

⁺ ELT: palun sisestada joonealusesse märkusesse dokumendis PE-CONS 8/2021 (2019/0151(COD)) sisalduva määruse number.

² EIT vilistlaste kogukond koondab ettevõtjaid ja muudatuste tegijaid, kes on osalenud mõnes teadmus- ja innovatsioonikogukonna ellu viidud haridus- või ettevõtlusprogrammis. Kogukond hõlmab enam kui 5 000 liikmest koosnevat võrgustikku.

EIT jätkab EIT vilistlaste kogukonna suunamist ja sellele strateegiliste suuniste andmist (koostöös EIT vilistlaste nõukoguga), et suurendada võimalikult palju selle kogukonna ettevõtlusalast ja ühiskondlikku mõju ning kaasata selle liikmed pidevalt EIT toetatavasse tegevusse. Aastatel 2021–2027 kasvab EIT vilistlaste kogukond edasi ja sellesse lisanduvad vilistlased, kes osalevad meetmetes, millega toetatakse kõrgharidusasutuste innovatsioonisuutlikkust.

3.5.2. Heade tavade kindlakstegemine ja nende jagamine sidusrühmadega

EIT teeb kindlaks, süstematiseerib, jagab tõhusalt ja levitab EIT rahastatud tegevustest saadud kogemusi ja häid tavaid ning teeb sel eesmärgil koostööd liikmesriikide ametiasutustega nii riiklikul kui ka piirkondlikul tasandil, komisjoni ja Euroopa Parlamendiga, eelkõige selle teaduse ja tehnoloogia tuleviku esinduskoguga, pannes aluse struktureeritud dialoogile ja kooskõlastades jõupingutusi. Teadmus- ja innovatsioonikogukonnad ning kõrgharidusasutuste innovatsiooni- ja ettevõtlusalast suutlikkust toetavad projektid on poliitikakujundajatele eeldatavasti väärtuslik tõendite ja eksperimentaalõppe allikas teadusuuringute, innovatsiooni ja kõrghariduse valdkonnas ning erinevates temaatilistes valdkondades.

Teadmus- ja innovatsioonikogukondade häid tavaid ja kogemusi ei ole seni piisavalt kogutud, süstematiseeritud ega tõhusalt levitatud. EIT arendab edasi oma rolli innovatsiooniasutuseks, mis suudab laiaulatuslikumalt avastada, analüüsida, süstematiseerida ja jagada EIT rahastatava tegevusega (hariduse ja koolituse, teadusuuringute ja innovatsiooni ning ettevõtluse toetamine) seotud innovaatilisi tavaid, kogemusi ja tulemusi ning tagada nende laiema rakendamise. EIT tugineb selles tegevuses seostele ja koostoisele muude programmi „Euroopa horisont“ algatustega, eriti Euroopa Innovatsiooninõukogu, missioonide ja Euroopa partnerlustega.

3.5.3. Rahvusvaheline koostöö ja üleilmne teavitustegevus

EIT töötab haldusnõukogu järelevalve all välja EIT ning teadmus- ja innovatsioonikogukondade rahvusvahelise koostöö põhisuunad, mis on kooskõlas määruses (EL) 2021/...⁺ osutatud programmi „Euroopa horisont“ lähenemisviisiga rahvusvahelisele koostööle ja muude asjakohaste liidu poliitikavaldkondadega, ning konsulteerib vastavate komisjoni talitustega. EIT püüab suurendada rahvusvahelise koostöö kaudu oma tegevuse mõju ning koordineerib enda rahastatavat teadmus- ja innovatsioonikogukondade rahvusvahelist tegevust. EIT järgib hoolikalt liidu asjakohaseid poliitikaeesmärke ning teadusuuringute ja innovatsioonitegevuse prioriteete ning tagab liidu lisaväärtuse. Kui EIT kogukonna füüsilist kohalolekut kolmandas riigis peetakse vajalikuks, et suurendada selle mõju ja saavutada tõhusamalt selle eesmärke, tagab EIT sekkumise koordineerimise ja stimuleerib teadmus- ja innovatsioonikogukondade ühiseid pingutusi.

⁺ ELT: palun sisestada teksti dokumendis ST 7064/20 (2018/0224(COD)) sisalduva määruse number.

Oma rahvusvahelises koostöös ja üleilmses teavitustegevuses keskendub EIT komisjoniga koostöös üleilmsete probleemide tõhusale käsitlemisele, andes oma panuse asjakohastesse rahvusvahelistesse algatustesse ja kestliku arengu eesmärkide saavutamisse ning tagades juurdepääsu andekatele inimestele ning innovaatiliste lahenduste suurema pakkumise ja nõudluse. EIT jälgib tähelepanelikult neid tegevusi ja tagab nende kooskõla määruses (EL) 2021/...⁺ osutatud programmi „Euroopa horisont“ lähenemisviisiga rahvusvahelisele koostööle ja muude asjakohaste liidu poliitikavaldkondadega.

3.6. Toimimise tagamine: tegevusmudel

Käesolev jaotis sisaldab mitut meetet, mille eesmärk on kohandada ja parandada EIT ning teadmus- ja innovatsioonikogukondade praegust toimimist. Nende meetmete elluviimist EIT tasandil jälgib tõhus, piisava võimekusega ja strateegiline EIT haldusnõukogu, kes tagab vajalikud stiimulid ja kontrolli, sealhulgas rahaliste vahendite tulemuspõhise eraldamise kaudu, kandmaks hoolt selle eest, et teadmus- ja innovatsioonikogukonnad kõnealuseid meetmeid rakendavad.

⁺ ELT: palun sisestada teksti dokumendis ST 7064/20 (2018/0224(COD)) sisalduva määruse number.

3.6.1. Teadmus- ja innovatsioonikogukondade tegevusmudel

EIT tagab, et teadmus- ja innovatsioonikogukondade loomine ja tegevus toimub täielikus kooskõlas määruse (EL) 2021/...⁺ asjakohaste nõuetega, sealhulgas tagades kaheksa olemasoleva teadmus- ja innovatsioonikogukonna ülemineku nimetatud määruses sätestatud Euroopa partnerluste uute rakendamiskriteeriumide täitmisele. Seetõttu annab EIT teadmus- ja innovatsioonikogukondadele tõhusamaid tegevussuuniseid ning jälgib jätkuvalt teadmus- ja innovatsioonikogukondade tulemuslikkust, et tagada määruses (EL) 2021/...⁺⁺ sätestatud usaldusväärse juhtimise, hea valitsemistava, seire ja hindamise põhimõtete ning määruses (EL) 2021/...⁺ Euroopa partnerluste jaoks sätestatud põhimõtete ja kriteeriumide järgimine ning kooskõla programmist „Euroopa horisont“ tulenevate nõuete ja näitajatega, et nende kogukondade tulemuslikkus ja mõju oleks võimalikult suur, võttes aluseks EIT ning teadmus- ja innovatsioonikogukondade pikaajalise koostöö strateegia. Kui teadmus- ja innovatsioonikogukond ei saavuta piisavaid tulemusi või kui tulemused ei ole rahuldavad, ei saavuta oodatud mõju või ei anna liidu lisaväärtust, võetakse asjakohaseid parandusmeetmeid.

⁺ ELT: palun sisestada teksti dokumendis ST 7064/20 (2018/0224(COD)) sisalduva määruse number.

⁺⁺ ELT: palun sisestada teksti dokumendis PE-CONS 8/2021 (2019/0151(COD)) sisalduva määruse number.

EIT tagab, et meetmeid, millega tagatakse teadmus- ja innovatsioonikogukondade pidev avatus uutele liikmetele ja läbipaistvus rakendamise ajal, täiustatakse, eelkõige võttes vastu ja kohaldades läbipaistvaid, selgeid ja järjepidevaid ühinemis- ja väljumiskriteeriume uutele liikmetele, kes annavad partnerlustele lisaväärtust, samuti muid sätteid, nagu läbipaistev äriplaanide koostamise kord ning teadmus- ja innovatsioonikogukondade tegevuse süsteemne jälgimine. Ühtlasi tegutsevad teadmus- ja innovatsioonikogukonnad täiesti läbipaistvalt, sh läbi avatud projektikonkursside oma projektide, partnerite ja muude tegevuste väljaselgitamiseks ja valimiseks, ning jäävad avatud ja dünaamilisteks partnerlusteks, millega uued partnerid kogu liidust, sealhulgas üha rohkem VKEsid ja iduettevõtjaid, kes annavad partnerlusele lisaväärtust, saavad tiptasemel saavutustele ja innovatsioonivõimele orienteerituse alusel liituda. Selleks et piirata rahastamise koondumist ning tagada, et teadmus- ja innovatsioonikogukonnad võidavad oma tegevuses laia partnerite võrgustikust, muudetakse äriplaani koostamise protsess (sh prioriteetide kindlaksmääramine, tegevuste valimine ja vahendite eraldamine) ning sellega seotud rahastamisotsused läbipaistvamaks ja kaasavamaks. Partnerluse laiendamist käsitletakse teadmus- ja innovatsioonikogukondade mitmeaastastes strateegiates, mis hõlmab ka uute ühispaiknemiskeskuste asutamist, millele haldusnõukogu eraldab piisava eelarve. Rahastamisotsuste tegemisel võtab haldusnõukogu arvesse mitmeaastastes strateegiates esitatud eesmärkide saavutamisel tehtud edusamme, muu hulgas ühispaiknemiskeskuste arvu. Teadmus- ja innovatsioonikogukonnad suurendavad konkurentsipõhiste rahastamismehhanismide kasutamist ja projektikonkursside avatust, eelkõige kolmandatele isikutele avatud projektide puhul. Kõigi nende meetmetega suurendatakse teadmus- ja innovatsioonikogukondade tegevusse kaasatavate üksuste arvu. Lõpetuseks, teadmus- ja innovatsioonikogukonnad annavad uute partnerite osalemisest teada oma korrapärasel aruandluses, mis on üks nende tulemuspõhise rahastamise elementidest.

Kuna teadmus- ja innovatsioonikogukonnad tegutsevad kogu innovatsiooni väärtusahelas, tagavad nad oma äriplaanis teadmiste kolmnurga kolme haru ja sellega seotud tegevuste asjakohase ja järjepideva tasakaalu. EIT jälgib teadmus- ja innovatsioonikogukondade tegevust, tagamaks, et see toimub lihtsustatud, tõhusa ja kulutõhusa struktuuri kaudu, millega hoitakse haldus-, juhtimis- ja üldkulud võimalikult väiksena. EIT seisab hea selle eest, et teadmus- ja innovatsioonikogukonnad saavutavad eeldatava mõju oma äriplaanis kindlaks määratud mitmesuguse tegevuse kaudu, mis toetab tõhusalt teadmus- ja innovatsioonikogukondade eesmärkide saavutamist, sealhulgas võimalikku mõju innovatsiooni ökosüsteemidele liidu, riiklikul, piirkondlikul ja kohalikul tasandil.

Kandmaks hoolt selle eest, et iga teadmus- ja innovatsioonikogukondade partner täidab oma kohustusi, jälgitakse korrapäraselt partnerite tegelikke samme algselt võetud kohustuste täitmisel. EIT tagab, et teadmus- ja innovatsioonikogukondadel on olemas riskijuhtimissüsteem, juhaks kui mõni partner ei suuda täita oma algselt võetud kohutusi. Teadmus- ja innovatsioonikogukonnad püüavad kasutada oma tegevuse rahalise jätkusuutlikkuse saavutamiseks mitmekesiseid tulu- ja investeringuallikaid. Selleks tagavad teadmus- ja innovatsioonikogukonnad, et partnerlusele juurdepääsu tingimused jäävad ligitõmbavaks paljudele võimalikele partneritele. Liikme- ja õppemaksud ei tohiks takistada asjaomaste partnerite, eelkõige VKEde, iduettevõtjate ja üliõpilaste osalemist teadmus- ja innovatsioonikogukonnas.

3.6.2. Teadmus- ja innovatsioonikogukondade rahastamismudel

Lihtsustatud rahastamismudeli kaudu suurendab EIT eeldatavalt teadmus- ja innovatsioonikogukondade mõju ja rolli EIT ja programmi „Euroopa horisont“ eesmärkide saavutamisel ning innustab teadmus- ja innovatsioonikogukondade partnereid kohustusi võtma. Oma toetuse lisaväärtuse suurendamiseks kohandab EIT oma rahastamismudelit. EIT annab oma parima, et soodustada sujuvat üleminekut ühelt mitmeaastase finantsraamistiku perioodilt teisele, eelkõige pooleliolevate tegevuste osas. EIT teeb täiustusi kolmes põhivaldkonnas.

Esiteks vähendab EIT järk-järgult teadmus- ja innovatsioonikogukondade lisaväärtusega tegevuste rahastamismäära¹⁺, et suurendada avaliku- ja erasektori investeeringute taset muudest allikatest kui partneritelt saadav tulu. Eeldatakse, et tänu rahastamismudeli kohandamisele on teadmus- ja innovatsioonikogukondadel lihtsam saada rahaliselt kestlikuks. Eeldatavalt innustab see teadmus- ja innovatsioonikogukondi vähendama partnerluse raamlepingute kestuse ajal järk-järgult EIT rahastuse osakaalu oma äriplaanis ja samal ajal suurendama EIT-välistest allikatest pärit kaasinvesteeringuid. Teadmus- ja innovatsioonikogukondade lisaväärtusega tegevuste EIT-poolse rahastamismäära vähendamist rakendatakse kogu teadmus- ja innovatsioonikogukondade eluea jooksul (alustamine, kasv, küpsus, EIT toetuse lõpetamine, nagu on näidatud järgmises tabelis.

	Alustamine	Kasv	Küpsus	EIT toetuse lõpetamine
Aastad	1–4	5–7	8–11	12–15
EIT rahastamismäär	kuni 100 %	kuni 80 %	kuni 70 %	12. aastal kuni 50 %, edaspidi kahaneb 10 % aastas

Joonis 1. EIT rahastamismäär aastatel 2021–2027

¹ Määruse (EL) 2021/...⁺ artikli 2 punktis 13 määratletud tähenduses.

⁺ ELT: palun sisestada joonealusesse märkusesse dokumendis PE-CONS 8/2021 (2019/0151(COD)) sisalduva määruse number.

Mõne teadmus- ja innovatsioonikogukonna tegevus võib nende eripära tõttu vajada lisastiimuleid. Selleks võib haldusnõukogu otsustada kohaldada teadmus- ja innovatsioonikogukondade ülesele tegevusele, piirkondliku innovatsioonikavaga seotud tegevusele ja kõrghariduse katsealgatusele soodsamaid rahastamistingimusi.

Teiseks tagab EIT, et toetuste eraldamisel järgitakse tulemuspõhist rahastamismudelit. Mitmeaastaste toetuste kasutamist suurendatakse nii palju kui võimalik. EIT rahastamine on otseselt seotud määruse (EL) 2021/...+ artiklis 10 ja artikli 11 lõikes 5 loetletud valdkondades tehtud edusammudega ning teadmus- ja innovatsioonikogukondade äriplaanides seatud eesmärkidega ning tulemuste puudumise korral võib rahastamist vähendada, muuta või selle lõpetada. EIT annab teadmus- ja innovatsioonikogukondadele muu hulgas suuremad stiimulid uute partnerite otsimiseks ning võtab parandusmeetmeid, mis põhinevad eelkõige teadmus- ja innovatsioonikogukondade individuaalsel tulemuslikkusel, et tagada võimalikult suur mõju.

⁺ ELT: palun sisestada teksti dokumendis PE-CONS 8/2021 (2019/0151(COD)) sisalduva määruse number.

Kolmandaks kohaldab EIT rangeid eeskirju, et kooskõlas määruse (EL) 2021/...⁺ artiklitega 10 ja 11 tugevdada põhjalikku hindamismehhanismi enne teadmus- ja innovatsioonikogukondade esimese seitsme tegevusaasta lõppu. See välisekspertide abil tehtav põhjalik hindamine peab olema kooskõlas parimate rahvusvaheliste tavadega ning määruses (EL) 2021/...⁺⁺ Euroopa partnerluste jaoks sätestatud seire- ja hindamiskriteeriumidega. See toimub enne esimese seitsme aasta lõppu. Põhjaliku hindamise tulemusel teeb haldusnõukogu otsuse jätkata teadmus- ja innovatsioonikogukonnale rahalise toetuse andmist, seda muuta või lõpetada selle andmine (ning seega mitte pikendada asjaomase teadus- ja innovatsioonikogukonnaga sõlmitud partnerluse raamlepingut) ja jaotada vahendid ümber tulemuslikuma tegevuse toetamiseks. Enne kõnealuse otsuse vastuvõtmist küsib haldusnõukogu liikmesriikide esindajate rühma arvamust.

⁺ ELT: palun sisestada teksti dokumendis PE-CONS 8/2021 (2019/0151(COD)) sisalduva määruse number.

⁺⁺ ELT: palun sisestada teksti dokumendis ST 7064/20 (2018/0224(COD)) sisalduva määruse number.

3.6.3. Halduskoormuse vähendamine

EIT intensiivistab lihtsustamiseks tehtavaid jõupingutusi, et vähendada teadmus- ja innovatsioonikogukondade halduskoormust ning võimaldada neil rakendada oma äriplaane ja mitmeaastasi strateegiaid paindlikult ja tõhusalt. See võib hõlmata kindlasummaliste maksete või ühikuhindade kasutamist asjakohase teadmus- ja innovatsioonikogukondade tegevuse puhul. Peale selle allkirjastab EIT – kui see on asjakohane – teadmus- ja innovatsioonikogukondadega asjakohaste partnerluslepingute raames mitmeaastased toetuslepingud, mis hõlmavad tulemuspõhise rahastamise sätteid, et vahendite kasutamist oleks võimalik eelkõige innovatsioonitegevuse puhul paremini planeerida ning et teadmus- ja innovatsioonikogukondade tegevuses osalevatel partneritel oleks lihtsam võtta suuremaid kohustusi ja teha pikaajalisi investeeringuid. Need mitmeaastased toetuslepingud ei ole pikemad kui kolm aastat.

3.6.4. EIT suhted teadmus- ja innovatsioonikogukondadega pärast partnerluslepingu lõpetamist

EIT töötab välja üldpõhimõtted, mis käsitlevad suhteid teadmus- ja innovatsioonikogukondadega pärast partnerluslepingu lõpetamist, kooskõlas määrusega (EL) 2021/...⁺ sätestatud Euroopa partnerluste raamistikuga. Tuginedes põhjalikule sõltumatule uuringule, mis tuleb läbi viia 2023. aasta lõpuks, määratleb EIT tihedas koostöös komisjoniga üldise raamistiku oma suhetele teadmus- ja innovatsioonikogukondadega, kelle partnerlusleping programmitöö perioodil 2021–2027 lõpetatakse või lõpeb. Kõnealuses põhjalikus sõltumatus uuringus hinnatakse teadmus- ja innovatsioonikogukonna jõupingutusi rahalise jätkusuutlikkuse saavutamisel, saadud tulusid ja teadmus- ja innovatsioonikogukonna finantsväljavaateid ning tehakse kindlaks kõik tegevused, mille jätkamine võib olla ohus vahendite puudumise tõttu. Juhul kui lõplik läbivaatamine annab positiivse tulemuse, võib EIT sõlmida teadmus- ja innovatsioonikogukonnaga koostöömemorandumit¹, et säilitada kogukonnaga aktiivne koostöö pärast partnerluslepingu lõppemist.

Koostöömemorandum sisaldab järgmist:

- a) teadmiste kolmnurga tegevuse jätkamisega seotud õigused ja kohustused, samuti teadmus- ja innovatsioonikogukonna ökosüsteemi ja võrgustiku säilitamine;

⁺ ELT: palun sisestada teksti dokumendis ST 7064/20 (2018/0224(COD)) sisalduva määruse number.

¹ Määruse (EL) 2021/...⁺ artikli 2 punktis 15 määratletud tähenduses.

⁺ ELT: palun sisestada joonealusesse märkusesse dokumendis PE-CONS 8/2021 (2019/0151(COD)) sisalduva määruse number.

- b) EIT kaubamärgi kasutamise ning EIT auhindade algatuses ja muudes EIT korraldatavates algatustes osalemise tingimused;
- c) kõrgharidus- ja koolitustegevuses osalemise tingimused, sealhulgas tingimused, mis käsitlevad haridus- ja koolitusprogrammide puhul EIT märgise kasutamist ning suhteid EIT vilistlaste kogukonnaga;
- d) niisugustel EIT konkurentsipõhistel projektikonkurssidel osalemise tingimused, mis korraldatakse mõne konkreetse tegevuse, sealhulgas teadmus- ja innovatsioonikogukondade ülese tegevuse ja ühiste teenuste jaoks;
- e) EIT-lt suure liidu lisaväärtusega ühispaiknemiskeskuste piiriülese koostööstustegevuse jaoks lisatoetuse saamise tingimused.

Võttes arvesse põhjaliku sõltumatu uuringu tulemusi, määrab haldusnõukogu kindlaks koostöömemorandumi kestuse, sisu ja struktuuri, sealhulgas teadmus- ja innovatsioonikogukondade konkreetset tegevused, mida võib toetada teise lõigu punktide a–e alusel. Teadmus- ja innovatsioonikogukondadel on õigus osaleda EIT tegevuses vastavalt koostöömemorandumis sätestatud tingimustele, sealhulgas osaleda konkurentsipõhistel projektikonkurssidel.

3.7. Koostoime ja vastastikune täiendavus muude liidu programmidega

EIT-l on tänu oma tegevuse laiaulatuslikkusele ja selgele rollile programmi „Euroopa horisont“ lahutamatu osana head võimalused saavutada dubleerimisest hoidudes koostoime ja vastastikune täiendavus muude liidu programmide ja vahenditega, tugevdades muu hulgas teadmus- ja innovatsioonikogukondade toetamist nende tegevuse kavandamisel ja elluviimisel. EIT peaks keskmise kuni pika aja jooksul panustama koostoimesse, muu hulgas seoses järgmisega:

Programm „Erasmus+“

- EIT püüab luua koostoimet programmi „Erasmus+“ ja EIT kogukondade vahel. Koostööd tuleb teha eesmärgiga tagada teadmus- ja innovatsioonikogukondade partneriks olevates kõrgharidusasutustes õppivatele Erasmus+ üliõpilastele juurdepääs teadmus- ja innovatsioonikogukondade suvekoolidele või muudele asjakohastele koolitustele (nt ettevõtluse ja innovatsiooni juhtimise valdkonnas) ning luua kontakte teadmus- ja innovatsioonikogukondade vilistlaste võrgustikuga.

- Koostöö võib hõlmata ka koolitust, mida EIT või teadmus- ja innovatsioonikogukonnad pakuvad õppejõududele (sh teadmus- ja innovatsioonikogukondade välistest kõrgharidusasutustest) seoses ettevõtlust ja innovatsiooni lõimiva õppekavaga, ning selliste innovaatiliste tavade katsetamist, rakendamist ja ulatuslikumaks muutmist, mille teadmus- ja innovatsioonikogukonnad on välja töötanud Erasmus+ võrgustikes (nagu kõrgharidusasutuste ja ettevõtjate innovatsiooniühendused) või Erasmus+ võrgustike liikmed teadmus- ja innovatsioonikogukondades.
- Võimaluse korral tuleb tagada koostoime Euroopa ülikoolide algatusega, mis võib aidata süvalaiendada EIT haridusalast tegevust, et saavutada süsteemne mõju.

Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2021/...^{1 +} loodud digitaalse Euroopa programm

- Teadmus- ja innovatsioonikogukonnad, eelkõige ühispaiknemiskeskused, teevad koostööd Euroopa digitaalse innovatsiooni keskustega kooskõlas määrusega (EL) 2021/...⁺⁺, et toetada tööstussektori ja avaliku sektori asutuste digiüleminekut.

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu ... määrus (EL) 2021/..., millega kehtestatakse digitaalse Euroopa programm ning tunnistatakse kehtetuks otsus (EL) 2015/2240 (ELT ...).

⁺ ELT: palun sisestada teksti dokumendis (2018/0227(COD)) sisalduva määruse number ning esitada joonealuses märkuses kõnealuse määruse kuupäev, number, pealkiri ja ELT avaldamisviide.

⁺⁺ ELT: palun sisestada teksti dokumendis (2018/0227(COD)) sisalduva määruse number.

- Uuritakse võimalusi, kuidas teadmus- ja innovatsioonikogukonnad saaksid kasutada hariduse ja koolituse valdkonnas ning innovatsiooniprojektides katsetamise ja tõestamise otstarbel digitaalse Euroopa programmi raames välja töötatud taristut ja vahendeid (nt andmeressursid ja tehisintellekti algoritmide kogud ning liikmesriikide kõrgjõudlusega andmetöötluse pädevuskeskused).

Ühtekuuluvuspoliitika fondid (eeskätt Euroopa Regionaalarengu Fond ja

Ühtekuuluvusfond, mis on asutatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega Euroopa Regionaalarengu Fondi ja Ühtekuuluvusfondi kohta, ja Euroopa Sotsiaalfond+, mis on asutatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega Euroopa Sotsiaalfond+ (ESF+) kohta)

- Teadmus- ja innovatsioonikogukonnad edendavad ühispaiknemiskeskuste ja piirkondliku innovatsioonikava keskuste kaudu teadmiste kolmnurgas osalejate ja korraldusasutuste vahelist piirkondlikku ja piirkonnaülest koostööd koostoimes piirkondadevahelise koostöö ja investeerimisega, mis toimub seonduvate aruka spetsialiseerumise esmatähtsate valdkondade väärtusahelates, ning edendavad aruka spetsialiseerumise temaatiliste platvormide tööd. Selline koostöö korraldusasutustega võib viia teadmus- ja innovatsioonikogukondade tegevuse lisamiseni rakenduskavadesse. Samuti uurib EIT võimalust aidata parimate tavade vahetamisega ellu viia ühtekuuluvuspoliitika fondide raames rakendatavaid oskuste arendamise algatusi.

- EIT edendab asjaomaste teadmus- ja innovatsioonikogukondade ja aruka spetsialiseerumise platvormide koostööd, et hõlbustada EIT vahendite, ühtekuuluvuspoliitika fondide ning muude liidu, riiklike ja piirkondlike programmide koostoimet. Eesmärk on saavutada EIT tegevuse laiem esindatus kogu liidus, tugevdada seoseid aruka spetsialiseerumise strateegiatega ning kasutada paremini piirkondlikke innovatsioonikavasid, et võimendada EIT ja teadmus- ja innovatsioonikogukondade tegevuses Euroopa struktuuri- ja investeerimisfonde.

InvestEU programm

- Teadmus- ja innovatsioonikogukonnad püüavad teha koostööd InvestEU programmi nõustamiskeskusega, et pakkuda teadmus- ja innovatsioonikogukondade toel tegutsevatele ettevõtetele projektide koostamisel, arendamisel ja elluviimisel tehnilist tuge ja abi.
- Teadmus- ja innovatsioonikogukonnad püüavad aidata varustada teabega InvestEU portaali, et tuua investorid ja finantsvahendajad teadmus- ja innovatsioonikogukondade toetatavatele ettevõtetele lähemale, tehes tihedat koostööd komisjoni talitustega ja koostoimes Euroopa Innovatsiooninõukoguga.

Programm „Loov Euroopa“, mis loodi Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2021/...¹⁺

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2021/..., millega luuakse programm „Loov Euroopa“ (2021–2027) ja tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 1295/2013 (ELT ...).

⁺ ELT: palun sisestada teksti dokumendis (2018/0190(COD)) sisalduva määruse number ning esitada joonealuses märkuses kõnealuse määruse kuupäev, number, pealkiri ja ELT avaldamisviide.

Programm „Loov Euroopa“ on asjakohane ka uue kultuuri- ja loomesektoris ning -tööstuses loodava teadmus- ja innovatsioonikogukonna tegevuse puhul. Tugev koostoime ja suur vastastikune täiendavus programmiga „Loov Euroopa“ tuleb välja töötada sellistes valdkondades nagu loomingulised oskused, töökohad ja ärimudelid.

Ühtse turu programm, mis loodi Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2021/...¹
+

Teadmus- ja innovatsioonikogukonnad püüavad teha koostööd Euroopa ettevõtlusvõrgustiku ja selle valdkondlike rühmadega, et hõlbustada ettevõtjate jaoks, kes soovivad arendada oma tegevust kogu ELis ja ka mujal, ettevõtjatevahelist koostööd, tehnosiiret ja innovatsioonipartnerluste loomist kooskõlas määrusega (EL) 2021/...⁺⁺. Selle võrgustiku organisatsioonid tutvustavad teadmus- ja innovatsioonikogukondade tegevust oma VKEdest klientide seas. EIT uurib võimalust teha koostööd seoses uutele ettevõtjatele mõeldud liikuvusprogrammidega, et suurendada nende ettevõtjate ettevõtlusoskusi.

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu ... määrus (EL) 2021/..., millega luuakse siseturu, ettevõtjate, sealhulgas väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate konkurentsivõime, taimede, loomade, toidu ja sööda valdkonna ja Euroopa statistika programm (edaspidi „ühtse turu programm“) ning tunnistatakse kehtetuks määrused (EL) nr 99/2013, (EL) nr 1287/2013, (EL) nr 254/2014 ja (EL) nr 652/2014 (ELT ...).

⁺ ELT: palun sisestada teksti dokumendis (2018/0231(COD)) sisalduva määruse number ning esitada joonealuses märkuses kõnealuse määruse kuupäev, number, pealkiri ja ELT avaldamisviide.

⁺⁺ ELT: palun sisestada teksti dokumendis (2018/0231(COD)) sisalduva määruse number.

4. COVID-19 PUHANGUST TINGITUD KRIISI LAHENDAMINE

COVID-19 kriisist tingitud suured sotsiaal-, majandus-, keskkonna- ja tehnoloogiaprobleemid eeldavad kõigi liidu institutsioonide, organite ja asutuste koostööd. EIT peaks aitama kaasa vajalike innovatsioonialaste jõupingutuste tegemisele sidusa reageerimisega COVID-19 kriisile.

EIT tagab selle, et teadmus- ja innovatsioonikogukonnad toetaksid ja edendaksid innovaatiliste lahenduste leidmist eri tegevusvaldkondades kooskõlas Euroopa majanduse taastekava, Euroopa roheline kokkuleppe ja Euroopa uue tööstusstrateegia prioriteetide ning kestliku arengu eesmärkidega, et aidata kaasa Euroopa ühiskonna ja majanduse taastumisele ning tugevdada selle kestlikkust ja vastupanuvõimet.

EIT peaks eelkõige tagama, et teadmus- ja innovatsioonikogukonnad suudaksid toimida vajaliku paindlikkusega, et kohaneda COVID-19 kriisist tingitud probleemide ning uute ja ootamatute probleemide ning prioriteetidega. Teadmus- ja innovatsioonikogukonnad võiksid luua EIT järelevalve ja kontrolli all eesmärgipõhised meetmed, et toetada ja suurendada oma ökosüsteemide, nimelt oma partnerite ja rahastuse saajate vastupanuvõimet ka väljaspool oma olemasolevaid kogukondi. Erilist tähelepanu tuleks pöörata meetmetele, millega tõsta mikroettevõtjate, VKEde ja iduettevõtjate ning COVID-19 kriisis eriti rängalt kannatada saanud õppurite, teadlaste, ettevõtjate ja töötajate vastupanuvõimet.

Samuti kutsutakse teadmus- ja innovatsioonikogukondi üles kasutama ära koostoi­met muude liidu algatuste ja partnerlustega, et veelgi tugevdada Euroopa innovatsiooni ökosüsteeme.

Uue olukorraga kohanemisel võivad teadmus- ja innovatsioonikogukonnad kasutada uuenduslikke koostöövahendeid, instrumente, teavet ja tugiteenuseid, et tagada koostöö ja suhtlus oma kogukonnas.

EIT, kes püüab saavutada koostoi­met teiste liidu programmide ja ametitega, võib pakkuda välja teadmiste kolmnurga lõimimisel põhinevaid algatusi, mille eesmärk on toetada innovatsiooni ökosüsteeme liidus. Selleks võib EIT edendada uusi teadmus- ja innovatsioonikogukondade üleseid tegevusi, et lahendada COVID-19 kriisist tulenevaid probleeme.

5. RAHALISED VAHENDID

5.1. Eelarvevajadused

Ajavahemikus 2021–2027 vajab EIT 2 965 000 000 eurot kolme põhikomponendi jaoks: 1) kulutused, mis on seotud kaheksa olemasoleva teadmus- ja innovatsioonikogukonnaga (võttes arvesse seda, et kolme kogukonna partnerlusleping 2024. aastal lõpeb) ning kahe uue teadmus- ja innovatsioonikogukonna loomisega (üks 2022. või 2023. ja teine 2026. aastal), 2) EIT halduskulud ning 3) EIT tegevuse ettevalmistamiseks, seireks, kontrolliks, auditeerimiseks, hindamiseks ja muuks tegevuseks ning juhtimiseks ja rakendamiseks vajalikud kulud ning EIT eesmärkide saavutamise hindamine vastavalt määruse (EL) 2021/...⁺ artikli 12 lõikele 6.

⁺ ELT: palun sisestada teksti dokumendis ST 7064/20 (2018/0224(COD)) sisalduva määruse number.

Ligikaudu 2 854 000 000 eurot (96 % EIT kogueelarvest) on kavandatud olemasolevate ja uute teadmus- ja innovatsioonikogukondade rahastamiseks, millest

- a) vähemalt 10 % ja maksimaalselt 15 % eraldatakse piirkondliku innovatsioonikava jaoks;
- b) maksimaalselt 7 % eraldatakse teadmus- ja innovatsioonikogukondade ülestele tegevustele, mis hõlmab ka toetust teadmus- ja innovatsioonikogukondadele, kelle partnerlusleping on lõppenud või lõpetatud;
- c) maksimaalselt 3 % eraldatakse kolmeaastasele kõrghariduse katsealgatusele.

EIT järk-järguliselt väheneva rahastamismäära kehtestamise tulemusel kaasavad teadmus- ja innovatsioonikogukonnad eeldatavasti lisaks 1 500 000 000 eurot muudest avaliku ja erasektori allikatest. Eelarve kahe uue teadmus- ja innovatsioonikogukonna loomiseks (üks käivitatakse võimalikult kiiresti 2022. või 2023. aastal ja teine 2026. aastal) on ligikaudu 300 000 000 eurot. Kui lisaks EIT eelarvele eraldatakse veel eelarvevahendeid, võib EIT luua veel teadmus- ja innovatsioonikogukondi.

EIT jätkab lihtsa ja dünaamilise organisatsioonina. EIT halduskulud, mis hõlmavad vajalikke personali-, juhtimis-, taristu- ja tegevuskulusid, ei ületa keskmiselt 3 % EIT eelarvest. Osa halduskuludest katab Ungari, pakkudes kuni 2029. aasta lõpuni kontoripinda tasuta. Seoses sellega tehakse suuri jõupingutusi, et vähendada teadmus- ja innovatsioonikogukondade halduskulusid, mis peavad igal juhul jääma mõistlikult madalale tasemele.

5.2. Mõju (seire ja hindamine)

EIT mõju mõõtmine peaks järgmise programmitöö perioodi jooksul pidevalt paranema, võttes arvesse seni saadud õppetunde ja kogemusi ning vajadust ühtlustada EIT tegevus programmi „Euroopa horisont“ tegevusega. EIT kohaldab hindamis-, aruandlus- ja seireraamistikku kooskõlas määruse (EL) 2021/...⁺ artiklitega 10, 11 ja 20, tagades sidususe programmi „Euroopa horisont“ suhtes võetud üldise lähenemisviisiga ning ühtlasi ka paindlikkuse. Eelkõige täiustatakse komisjoni, EIT ning teadmus- ja innovatsioonikogukondade vahelist tagasisideahelat, et käsitleda eesmärgi järjepideval, sidusal ja tõhusal viisil.

⁺ ELT: palun sisestada teksti dokumendis PE-CONS 8/2021 (2019/0151(COD)) sisalduva määruse number.

5.2.1. Aruandlus ja seire

EIT täiustab oma praeguseid seiresüsteeme ning kehtestab aruandlus- ja seireraamistiku, sealhulgas peamised tulemusnäitajad, mis on kooskõlas programmi „Euroopa horisont“ mõjuahelanäitajatega. Teadmus- ja innovatsioonikogukondade tegevuse tulemuslikkuse, sh nende halduskulude jälgimine ja sellest aru andmine on EIT esmane ülesanne, mida täidetakse koostöös programmi „Euroopa horisont“ ühiste üldteenistustega komisjonis. Teadmus- ja innovatsioonikogukondade jaoks ette nähtud aruandlus- ja seiresüsteem lõimitakse programmi „Euroopa horisont“ üldisesse seiresüsteemi, eelkõige rakendades ühiseid andmemudeleid, sealhulgas programmi „Euroopa horisont“ andmebaasis säilitatavate andmete kogumist. Komisjon osaleb kõigi EIT väljatöötatavate või kasutatavate asjakohaste mõju- ja seirenäitajate ja -vahendite kujundamises, et tagada sidusus programmi „Euroopa horisont“ üldise seiresüsteemiga, sealhulgas mõjuahela näitajate, Euroopa partnerluste puhul kohaldatavate kriteeriumide ja programmi „Euroopa horisont“ strateegilise planeerimise protsessiga. Haldusnõukogu kehtestab pidevad seiremenetlused ning vahepealse läbivaatamise ja põhjaliku hindamise menetlused, kehtestades muu hulgas usaldusväärsete kvantitatiivsete ja kvalitatiivsete näitajate kogumi ning nendega seotud lähte- ja sihttasemed. Lisaks võtab EIT arvesse innovatsiooniradari metoodika kasutuselevõttu programmis „Euroopa horisont“ ning uurib oma seiretegevuse tõhustamiseks, kuidas teadmus- ja innovatsioonikogukonnad saaksid seda metoodikat võimendada.

Teadmus- ja innovatsioonikogukonnad kasutavad selle seire tulemusi oma mitmeaastaste äriplaanide koostamisel ning EIT määrab nende alusel kindlaks teadmus- ja innovatsioonikogukondade tegevuse tulemuspõhise rahastamise ning võtab neid arvesse teadmus- ja innovatsioonikogukondade kui toetusesaajatega sõlmitavate partnerluse raamlepingute ja toetuslepingute ettevalmistamisel. Lisaks eeldatakse, et teadmus- ja innovatsioonikogukondade seire tulemusi võetakse arvesse Euroopa partnerluste strateegilises koordineerimisprotsessis.

EIT tegevusel, sealhulgas sellel, mis viiakse ellu teadmus- ja innovatsioonikogukondade kaudu, on eeldatavasti

- 1) tehnoloogiline, majanduslik ja innovatsioonialane mõju, sest see mõjutab ettevõtete loomist ja kasvu ning üleilmsetele probleemidele uute innovaatiliste lahenduste leidmist ning sellega tekitatakse otseselt ja kaudselt töökohti ning kaasatakse täiendavalt avaliku ja erasektori investeeringuid;
- 2) teaduslik ja haridusalane mõju, sest sellega tugevdatakse teadusuuringute ja innovatsiooni valdkonnas inimkapitali, edendatakse nii üksikisiku kui ka organisatsiooni tasandil innovatsiooni- ja ettevõtlusoskusi ning soodustatakse teadmiste ja innovatsiooni loomist ja levimist ühiskonnas avatud viisil;

- 3) ühiskondlik mõju, sealhulgas mõju, mis tuleneb süsteemsete lahenduste pakkumisest EIT kogukonnas ja väljaspool seda, muu hulgas ka teadmus- ja innovatsioonikogukondade ülese tegevuse kaudu, käsitledes liidu poliitilisi prioriteete kliimamuutuste (leevendamine, kohanemine ja vastupanuvõime), energeetika, toorainete, tervise, lisaväärtuse loomise, digitaliseerimise, linnalise liikuvuse, toidu, kultuuri ja loovuse või vee valdkonnas, kasutades innovaatilisi lahendusi ja kaasates kodanikke ja lõppkasutajaid ning tugevdades ühiskonnas innovaatiliste lahenduste kasutuselevõttu nendes valdkondades.

EIT tagab konkreetsete ühiskondlike näitajate väljatöötamise teadmus- ja innovatsioonikogukondade tegevusvaldkondades ning teostab korrapärast järelvalvet kooskõlas programmi „Euroopa horisont“ sotsiaalse mõju raamistikuga.

Kolmandas lõigus osutatud mõju mõõdetakse muu hulgas määruse (EL) 2021/...⁺ V lisas sätestatud mõjuahela näitajate kohaselt.

⁺ ELT: palun sisestada teksti dokumendis ST 7064/20 (2018/0224(COD)) sisalduva määruse number.

EIT töötab koos komisjoniga kooskõlas programmi „Euroopa horisont“ näitajate raamistiku arendamisega välja teadmus- ja innovatsioonikogukondade tegevusvaldkondades kasutatavad lisanäitajad, sealhulgas ühiskondliku mõju näitajad, milles kajastub Euroopa partnerluste puhul järgitav üldine teadusliku, majandusliku ja ühiskondliku mõju suurendamise strateegia. Mõjunäitajate ja programmi „Euroopa horisont“ vastavusse viimise eesmärk on jälgida EIT eesmärkide saavutamisel aja jooksul tehtavaid edusamme, tagades teadmus- ja innovatsioonikogukondade loodud tulemuste ja mõju võrdleva tõendusbaasi võrreldes programmiga „Euroopa horisont“. Lisaks kannab EIT hoolt selle eest, et seiresüsteem hõlmab teadmus- ja innovatsioonikogukonna mudelile eriomase tegevusega seotud edusamme, näiteks edusamme teadmiste kolmnurga lõimimise ja ettevõtlusoskuste vallas. Näitajate abil, mis on seotud EIT haridusalase tegevusega (sh tegevusega, millega toetatakse kõrgharidusasutuste suutlikkust), jälgitakse näiteks järgmist:

- 1) inimkapitali oskuste omandamist ning kõrgharidusasutuste kaasamist ja nende suutlikkuse suurendamist (lühiajalises perspektiivis),
- 2) karjääri ning kõrgharidusasutuste rolli ja tulemuslikkust kohalikes innovatsiooni ökosüsteemides (keskpikas perspektiivis) ning
- 3) töötingimusi ning kõrgharidusasutuste rolli ja tulemuslikkust kohalikes innovatsiooni ökosüsteemides (pikas perspektiivis).

Teadmus- ja innovatsioonikogukondade pidev seire toimub tõhusal viisil ja selles käsitletakse muu hulgas järgmist:

- 1) edusammud rahalise jätkusuutlikkuse suunas, eelkõige uute investeerimisallikate võimendamine;
- 2) edusammud üleeuroopalise katvuse ja avatuse ning juhtimise läbipaistvuse suunas;
- 3) tõhusus äritegevuse kiirendamisel (nimelt suure kasvupotentsiaaliga riskikapitali ettevõtete loomine ja toetamine);
- 4) iga teadmus- ja innovatsioonikogukonna haldus- ja juhtimiskulud;
- 5) ühispaiknemiskeskuste ja piirkondliku innovatsioonikava keskuste ja üksuste tegevus ning nende lõimimine kohalikesse innovatsiooni ökosüsteemidesse;
- 6) haridus- ja koolitustegevuse rakendamine, sealhulgas EIT märgise laiendatud kasutamine.

Järgmises tabelis on esitatud mitteammendav loetelu peamistest tulemusnäitajatest ja eesmärkidest, mida EIT peaks ajavahemikul 2021–2027 jälgima. Tabel sisaldab peamisi sisendeid ja väljundeid käsitlevaid näitajaid, mille abil jälgida, kuidas EIT saavutab aastatel 2021–2027 oma põhieesmärke, näiteks edendab parema hariduse kaudu innovatsiooni ja ettevõtlust, suurendab oma piirkondlikku ja kohalikku mõju ning avatust võimalikele partneritele ja sidusrühmadele, tagab tasakaalu tulude ja kulude vahel, asutab uusi ühispaiknemiskeskusi ning toob turule innovaatilisi lahendusi üleilmsetele probleemidele.

EIT juhtimisnäitajad	Eesmärk 2023. aastaks (2020. aasta lähteolukord)	Eesmärk 2027. aastaks (2020. aasta lähteolukord)
EIT ning teadmus- ja innovatsioonikogukondade tegevuses osalevate üksuste/organisatsioonide arv	20 % kasv	50 % kasv
Turule toodud innovaatiliste toodete ja teenuste arv	1 500	4 000
EIT ning teadmus- ja innovatsioonikogukondade tegevusse kaasatud kõrgharidusasutuste arv	285	680
EIT ning teadmus- ja innovatsioonikogukondade haridusalasesse tegevusse kaasatud õpilaste arv	8 500	25 500
Toetust saanud iduettevõtjate arv	300	700
Teadmus- ja innovatsioonikogukondade rahastamine	700 000 000 eurot	1 500 000 000 eurot
Selliste EIT ning teadmus- ja innovatsioonikogukondade tegevuses osalevate üksuste/organisatsioonide arv, mis on pärit piirkondadest, kus ei ole teadmus- ja innovatsioonikogukonna ühispaiknemiskeskust	50 % kasv	100 % kasv

Avatuse ja läbipaistvuse suurendamiseks kannab EIT hoolt selle eest, et projektiandmed, mille ta kogub oma siseseiresüsteemi abil, sealhulgas teadmus- ja innovatsioonikogukondade tulemused, on täies ulatuses kättesaadavad ja lõimitud programmi „Euroopa horisont“ üldisesse andmehaldussüsteemi. EIT tagab, et tema tehtud seire ja hindamise käigus saadud üksikasjalik teave tehakse õigel ajal kättesaadavaks ning et sellele pääseb ligi programmi „Euroopa horisont“ andmebaasi kaudu. Peale selle tagab EIT eraldi aruandmise kvantitatiivse ja kvalitatiivsest mõju, sealhulgas lubatud ja tegelikult antud rahaliste toetuste kohta.

5.2.2. Hindamine, vahepealne läbivaatamine ja põhjalik hindamine

Komisjon korraldab EIT tegevuse korrapärase ja sõltumatu hindamise, sealhulgas sellise, mis viiakse ellu teadmus- ja innovatsioonikogukondade kaudu, kooskõlas määrustega (EL) 2021/...⁺ ja (EL) 2021/...⁺⁺

⁺ ELT: palun sisestada teksti dokumendis PE-CONS 8/2021 (2019/0151(COD)) sisalduva määruse number.

⁺⁺ ELT: palun sisestada teksti dokumendis ST 7064/20 (2018/0224(COD)) sisalduva määruse number.

Kooskõlas määruse (EL) 2021/...⁺ artikliga 20 hinnatakse vahehindamise käigus muu hulgas kõrghariduse katsealgatuse tulemusi ja mõju, teadmus- ja innovatsioonikogukondade rahalise jätkusuutlikkuse strateegiate tulemuslikkust, piirkondliku innovatsioonikava tegevuse mõju ning EIT ja rakendusasutuste vahelist koostööd programmi „Euroopa Horisont“ III samba „Innovatiivne Euroopa“ raames. Sellega seoses vaadeldakse EIT hindamistes eelkõige EIT tegevuse tulemuslikkust, tõhusust, asjakohasust, sidusust ja liidu lisaväärtust, sealhulgas teadmus- ja innovatsioonikogukondade kaudu. Neid viib läbi komisjon sõltumatute välisekspertide abiga ja neid kasutatakse programmi „Euroopa horisont“ hindamistes, mida korraldab komisjon, pidades silmas ka programmi „Euroopa Horisont“ III samba „Innovatiivne Euroopa“ süsteemset hindamist, eelkõige seoses innovatsiooni ühtse kontaktpunktiga.

⁺ ELT: palun sisestada teksti dokumendis PE-CONS 8/2021 (2019/0151(COD)) sisalduva määruse number.

EIT viib haldusnõukogu järelevalve all ja sõltumatute välisekspertide abiga läbi iga teadmus- ja innovatsioonikogukonna põhjaliku hindamise enne partnerluslepingu seitsmenda aasta lõppu ning lõpliku läbivaatamise enne selle kehtivuse lõppemist. Põhjaliku hindamise alusel otsustab haldusnõukogu, kas pikendada partnerluslepingu kehtivust pärast esimest seitsmet aastat, ning lõplikku läbivaatamist kasutatakse võimaliku koostöömemorandumi üle peetavate läbirääkimiste alusena. Kõnealuseid hindamisi tehes võtab haldusnõukogu vastavalt määruse (EL) 2021/...⁺ artikli 11 lõikele 5 arvesse määruses (EL) 2021/...⁺⁺ sätestatud Euroopa partnerluste rakendamise, seire ja hindamise kriteeriume, teadmus- ja innovatsioonikogukonna eesmärkide saavutamist, selle koordineerimist muude asjakohaste teadus- ja innovatsioonialgatustega, selle rahalise jätkusuutlikkuse taset, suutlikkust tagada avatus uutele liikmetele, juhtimise läbipaistvust ja saavutusi uute liikmete ligimeelitamisel määruse (EL) 2021/...⁺ artiklis 21 osutatud liidu rahalise toetuse piires, liidu lisaväärtust ning asjakohasust EIT eesmärkide seisukohast.

⁺ ELT: palun sisestada teksti dokuemendis PE-CONS 8/2021 (2019/0151(COD)) sisalduva määruse number.

⁺⁺ ELT: palun sisestada teksti dokumendis ST 7064/20 (2018/0224(COD)) sisalduva määruse number.

Lisaks viib EIT vastavalt määruse (EL) 2021/...⁺ artikli 11 lõikele 2 haldusnõukogu järelevalve all läbi teadmus- ja innovatsioonikogukondade tulemuste ja tegevuse vahepealsed läbivaatamised, mis hõlmavad partnerluslepingu kolme esimest aastat (s.o teadmus- ja innovatsioonikogukondade alustamisetappi) ja vajaduse korral kolme aastat pärast selle pikendamist (s.o väljakujunemisetappi). Need läbivaatamised põhinevad EIT pideval seirel ning aitavad haldusnõukogul saada varakult teavet teadmus- ja innovatsioonikogukondade tulemuste kohta seoses nende strateegia ja eesmärkidega ning haldusnõukogu soovitude järgimisega.

Vastavalt määruse (EL) 2021/...⁺ artikli 11 lõikele 6 võtab haldusnõukogu asjakohaseid parandusmeetmeid, kui teadmus- ja innovatsioonikogukonna pidev seire, vahepealne läbivaatamine või põhjalik hindamine näitab ebapiisavaid edusamme nimetatud määruse artiklis 10 osutatud valdkondades või liidu lisaväärtuse puudumist. Parandusmeetmed võivad seisneda EIT rahalise toetuse vähendamises, muutmises või tühistamises või partnerluslepingu lõpetamises, samuti siduvates soovitudes teadmus- ja innovatsioonikogukonna tegevuse kohta või ettepanekutes kohandada rakendamise- ja tegevusmudeleid.

Vahepealsete läbivaatamiste ja hindamiste tulemused tehakse avalikult kättesaadavaks, edastatakse Euroopa Parlamendile ja nõukogule ning neist antakse aru Euroopa partnerluste strateegilise koordineerimise protsessi raames.

⁺ ELT: palun sisestada teksti dokumendis PE-CONS 8/2021 (2019/0151(COD)) sisalduva määruse number.

Liide 1

Teabeleht kultuuri- ja loomesektori ning -tööstuse teadmus- ja innovatsioonikogukonna kohta

I Probleemid

Kultuuri- ja loomesektori ning -tööstuse¹ teadmus- ja innovatsioonikogukond võib pakkuda horisontaalse lahenduse mitmele tekkivale probleemile, mis on laadilt püsivad ning millega on võimalik tegeleda haridus-, teadus- ja innovatsioonitegevuse kaudu. Need probleemid võib rühmitada nelja samba järgi:

- 1) Euroopa loovus, kultuuriline ja keeleline mitmekesisus;

¹ Kultuuri- ja loomesektor ning -tööstus hõlmab kõiki sektoreid ja tööstusvaldkondi, mille tegevus tugineb kultuurilistele väärtustele, kultuurilisele mitmekesisusele ning üksikisiku ja/või kollektiivi kunstilisele ja muule loomingulisele väljendusele, olenemata sellest, kas selline tegevus on suunatud turule või mitte, ning sellest, millise struktuuri kaudu seda ellu viiakse, ning sõltumata sellest, kuidas seda struktuuri rahastatakse. Need tegevused hõlmavad selliste oskuste ja annete arendamist, millel on võime luua innovatsiooni, jõukust ja töökohti sotsiaalse ja majandusliku väärtuse tekitamise, sealhulgas intellektuaalomandi haldamise kaudu. Need tegevused on seotud ka selliste kaupade ja teenuste arendamise, loomise, tootmise, levitamise ja säilitamisega, mis kätkevad kultuurilist, kunstilist või muud loomingulist väljendust, ning sellega seonduvate funktsioonide nagu hariduse ja juhtimisega. Kultuuri- ja loomesektor hõlmab muu hulgas arhitektuuri, arhiive, kunsti, raamatukogusid ja muuseume, kunstkäsitööd, audiovisuaaltooteid (sh filmid, televisioon, tarkvara, videomängud, multimeedia ja salvestatud muusika), materiaalsed ja vaimset kultuuripärandit, disaini, loomepõhised luksustooteid ja moeloomingut, festivale, muusikat, kirjandust, etenduskunsti (sh teater ja tants), raamatuid ja kirjastamist (ajalehed- ja ajakirjad), raadiot ja visuaalkunsti ning reklaami.

- 2) Euroopa identiteet ja ühtekuuluvus;
- 3) Euroopa tööhõive, majanduslik vastupanuvõime ja arukas majanduskasv ning
- 4) Euroopa kui üleilmne osaleja.

Euroopa loovus ja kultuuriline mitmekesisus sõltuvad vastupanuvõimelisest ja tugevast kultuuri- ja loomesektorist ning -tööstusest. Paraku seistakse selles sektoris seoses üleilmsete osalejate pakutava konkurentsi suurenemise ja digiüleminekuga silmitsi mitme probleemiga.

- Tootjad, loovtöötajad, turustajad, ringhäälinguorganisatsioonid, kinod ja igat liiki kultuuriorganisatsioonid ning ettevõtted peavad tegema uuendusi, et meelitada ligi uut publikut ja tegevust laiendada ning töötada välja uusi protsesse, teenuseid, kultuurisisu ja tegevusi, mis annavad ühiskonnale väärtust.
- Ettevõtlus- ja valdkonnaülestest oskustest nappus kultuuri- ja loomesektoris¹ puudutab nii tekkivaid allsektoreid kui ka ammu väljakujunenud allsektoreid, kus toimub põhjalik digiüleminek. Neid oskusi on vaja innovatsiooni jaoks ja need on üliolulised seoses muutustega, mis toimuvad kõnealuse sektori tööturul.

¹ Euroopa ülikoolide kultuuri- ja loomeerialade õppekavades keskendutakse peamiselt loovusele ning lõpetajad ei ole alati valmis sisenema tänapäeva tööturule, kuna neil puuduvad valdkonnaülesed oskused (ettevõtlus-, digi- ja finantsjuhtimisoskused). Liidu kõrgharidusasutused jäävad kommunikatsiooni- ja meediaõppes USA kõrgharidusasutustest maha (samal ajal kui traditsioonilisemates valdkondades, nagu kunst ja disain või etenduskunstid, on ELi ülikoolide tulemused paremad).

- Kultuuripärand on kultuurilise identiteedi vaieldamatu väljendus, oluline avalik hüve ja innovatsiooni allikas, pakkudes head investeeringutasuvust ja märkimisväärt majanduslikku tulu, kuid selle potentsiaal on endiselt suures osas kasutamata. See toimib pärandipõhise kestliku taaselustamise katalüsaatorina ning hariduse ja elukestva õppe olulise stiimulina, edendades koostööd ja sotsiaalset ühtekuuluvust, mistõttu see võib saada suurt kasu kultuuri- ja loomesektori ning -tööstuse teadmus- ja innovatsioonikogukonnast.

Euroopa identiteedi ja ühtekuuluvusega seotud ühiskondlikele probleemidele on üldjuhul omane ühiskonna eri osi ja eri piirkondi ühendavate sildade puudumine. Siia kuuluvad probleemid, mis on seotud sotsiaalse tõrjutusega, vajadusega luua tihedamaid kultuuridevahelisi sidemeid, kaitsta keelelist mitmekesisust, sealhulgas vähemuskeeli, ning kultuurilisele mitmekesisusele ja ühisele pärandile tugineva ühtekuuluvustunde arendamisega. Neid probleeme saaks lahendada kaasavama ja kättesaadavama kogukonnaosalusega, innovatsiooniga disainis, arhitektuuris ja avaliku ruumi kasutamises ning kultuuripõhise ühiskondliku innovatsiooniga. Probleemid on põhjustatud eelkõige järgmisest:

- teadlased ning teadusasutused ja tööstussektor ning avaliku ja kolmanda sektori organisatsioonid teevad vähe koostööd, teadus- ja arendustegevuse alaseid jõupingutusi ei kooskõlastata omavahel ja dubleeritakse tarbetult ning meetodeid, tulemusi ja parimaid tavasid ei jagata piisavalt;
- loomeklastrid ja innovatsioonikeskused ei ole piisavalt lõimitud;

- paljudes Euroopa piirkondlikes aruka spetsialiseerumise prioriteetides lähenetakse kultuurile eri nurkade alt (näiteks kultuuripärand, loomesektorid ja kunst);
- võttes arvesse kultuuri ja loovuse tähtsat rolli linnade ja piirkondade majanduslikus ja sotsiaalses arengus ning väljavaateid lahendada kultuuri ja loovuse abil kõikjal Euroopas erinevustega seotud probleeme, on kultuuri- ja loomesektori ning -tööstuse teadmus- ja innovatsioonikogukonna potentsiaal suur.

Praegused Euroopa tööhõive, majandusliku vastupanuvõime ja aruka majanduskasvuga seotud probleemid hõlmavad sotsiaal-majanduslikke probleeme, nagu tööpuuduse vastu võitlemine (eriti noorte hulgas), oskuste ja töökeskkonna parandamine ning üleilmne konkurents.

- Turg on väga kontsentreeritud: 2013. aastal loodi umbes pool kogu liidu käibest ja lisaväärtusest Ühendkuningriigis, Saksamaal ja Prantsusmaal.
- Globaliseerumisel, digiteerimisel ja tehnoloogilisel innovatsioonil on Euroopa tööstusele tugev mõju. Need suundumused on muutnud seda, kuidas loovisikud loovad ja levitavad oma töid ja suhtlevad oma publikuga, kujundades ümber kultuuri- ja loomesektori ning -tööstuse tavapäraseid ärimudeleid, ning need on põhjalikult muutnud tarbijate ootusi ja käitumist. Lisaks on väljastpoolt Euroopat pärit infosisu tootvate ettevõtete mõjuvõimu suurenemisel olnud tohutu mõju traditsioonilisele väärtusahelale.

- Loome-, kultuuri- ja kunstiinimestel on sageli raskusi oma loomingu ja toodete pealt raha teenimisega ning seetõttu tekivad väga ebakindlad töövaldkonnad. Tuleb leida uusi uuenduslikke viise mikro-, väikeste ja keskmise suurusega loome- ja kultuuriorganisatsioonide ning -ettevõtjate toetamiseks.

Euroopa kui üleilmse osaleja roll hõlmab vajadust tõhustada Euroopa kultuurisisu levitamist. Euroopa peab jääma konkurentsivõimeliseks üleilmses digitaalses võidujooksus, mida peetakse eesmärgiga luua uusi tehnoloogialahendusi (nagu tehisintellekt, asjade internet ja plokiahelatehnoloogia), mille puhul kultuuri- ja loomesektor ning -tööstus on oluline sisu, toodete ja teenuste looja. Peale selle aitab kultuuri- ja loomesektor ning -tööstus (näiteks disain ja arhitektuur) üleilmsel tasandil aktiivselt kaasa kestlikule arengule ja keskkonnahoidlikule innovatsioonile ning kultuurisisu (kirjanduse, filmide ja kunstiteoste) abil saab, lisaks oma olemuslikule väärtusele, suurendada teadlikkust ökoloogilistest probleemidest ja kujundada avalikku arvamust.

II Asjakohasus ja mõju

Kultuuri- ja loomesektori ning -tööstuse teadmus- ja innovatsioonikogukond aitab tänu oma terviklikule lähenemisviisile tegeleda kõigi I jaotises nimetatud probleemidega. See teadmus- ja innovatsioonikogukond, mis hõlmab peaaegu kõiki eluvaldkondi, ühiskonnarühmi ja majandussektoreid, on majandusliku ja ühiskondliku mõju vaatenurgast tõenäoliselt väga asjakohane, pakkudes strateegilisi majandusliku, tehnoloogilise ja sotsiaalse innovatsiooni võimalusi. Samuti on see tõenäoliselt väga oluline, et võimaldada kunstikõrgkoolidel etendada aktiivsemat rolli hübriidpädevuste ja ettevõtliku meelelaadi arendamisel, mis vastab paremini tööstuse vajadustele.

Kultuuri- ja loovuspõhise innovatsiooniga suurendatakse Euroopa konkurentsivõimet kas otse, luues uusi ettevõtteid ja töökohti, või kaudselt, tuues valdkonnaülelt kasu majandusele laiemalt, parandades elukvaliteeti ja suurendades Euroopa atraktiivsust. Kultuuri- ja loomesektorit (näiteks kultuuripärandit ja kunsti) peetakse üha enam aruka, kestliku ja kaasava majanduskasvu ning töökohtade loomise uueks allikaks. Liidus töötab selles sektoris juba praegu üle 12 miljoni inimese ehk üle 7,5 % kõikidest liidus töötavatest inimestest. Kultuuripärand on kultuuri- ja loomesektori oluline osa ning aitab olulisel määral Euroopa piirkondade, linnade ja maapiirkondade köitvusele kaasa. See on erasektori investeeringute, talentide ligimeelitamise, ettevõtete ning otsese ja kaudse töökohtade loomise tõukejõud.

Kultuuri ja loovuse panust innovatsiooni hoogustavad üha enam mittetehnoloogilised tegurid, nagu loovus, disain ja uued korralduslikud protsessid või ärimudelid. Innovatsioonisuutlikkus on majanduslikust vaatenurgast suur eeskätt sellistes kultuuri- ja loomesektori ning -tööstuse valdkondades, kus on olemas selged väärtusahelad (nimelt kunst, muusika, disain, mood, audiovisuaalsektor, videomängud ja arhitektuur).

Kultuuril ja osalemisel kultuuritegevuses on otsene mõju kodanike heaolule ja sotsiaalsele kaasamisele. Kultuuri- ja loomesektoris edendatakse selliseid ühiskondlikke väärtusi nagu identiteet, demokraatia ja kogukonna kaasamine. Kultuuri kaudu on head väljavaated tugevdada tunnet, et kuulutakse Euroopasse, kus mitmekesisust peetakse väärtuseks. See on väga oluline, et tagada vastupanuvõime, sotsiaalne juurdepääs, ühiskonna ühtekuuluvus, radikaliseerumise ärahoidmine ja sooline võrdõiguslikkus, vähendada Euroopa poliitilist ebakindlust ja rahuldada vajadus ühtsuse järele.

Kultuuri- ja loomesektori ning -tööstuse teadmus- ja innovatsioonikogukond suurendab võimalusi luua võrgustikke, samuti koostööd, koosloomist ja teadmussiiret haridus-, teadus- ja ettevõtlusringkondade, avaliku ja kolmanda sektori organisatsioonide vahel nii kõnealuses sektoris endas kui ka suhtluses teiste ühiskonna- ja majandussektoritega. Selle eesmärk on:

- hoogustada alt üles ja ülalt alla suunatud algatuste elluviimist liidu, riigi ja piirkonna tasandil. Kogukond töötab välja vajalikud raamtingimused uute ettevõtmiste loomiseks ja laiendamiseks innovatsiooni ökosüsteemides;
- varustada eri valdkondade (sh kunstid, humanitaarteadused, sotsiaalteadused, rakenduslikud reaalteadused ja ettevõtlus) teadlasi ja üliõpilasi ning kultuuri- ja loomesektori, ent ka muude sektorite ettevõtjaid teadmiste ja oskustega, mida on vaja, et töötada välja innovaatilisi lahendusi ja muuta need uuteks kultuuri-, ühiskonna- ja ärivõimalusteks ning

- võimaldada täiendavat vastastikust rikastamist muude majandus- ja tööstussektoritega, toimides innovatsiooni kiirendajana.

III Koostoime ja vastastikune täiendavus olemasolevate algatustega

Kultuuri- ja loomesektori ning -tööstuse teadmus- ja innovatsioonikogukond on vastastikku täiendav mitme muu liidu ja liikmesriikide algatusega. Peamist liidu tasandil oodatavat koostoimet on kirjeldatud käesolevas jaotises.

Kultuuri- ja loomesektori ning -tööstuse teadmus- ja innovatsioonikogukond peaks looma tugeva koostoime programmi „Euroopa horisont“ asjakohaste poliitikaalgatustega, eelkõige II samba „Üleilmsed probleemid ja Euroopa tööstuse konkurentsivõime“ teemavaldkonnaga „Kultuur, loovus ja kaasav ühiskond“ ning selle kultuuripärandi ja demokraatiaga seotud sekkumisvaldkondadega. Kultuuri- ja loomesektori ning -tööstuse teadmus- ja innovatsioonikogukond võib tagada ka väärtusliku horisontaalse sisendi kõikvõimaliku tegevuse puhul, mis viiakse ellu teemavaldkonnas „Digivaldkond, tööstus ja kosmos“, eelkõige tootmistehnoloogia jaoks, mille puhul vajadus töötada välja uusi tooteid sõltub suuresti kultuuri- ja loomesektorist ning -tööstusest. Lisaks võib see tõhusalt täiendada muid programmi „Euroopa horisont“ osi, olemasoleva teadmus- ja innovatsioonikogukonna EIT Digital sekkumisi ning meetmeid, mis on kavandatud muudes liidu programmides, nagu programm „InvestEU“, Erasmus+, programm „Loov Euroopa“, programm „Digitaalne Euroopa“ või ühtekuuluvuspoliitika fondid.

Kultuuri- ja loomesektori ning -tööstuse teadmus- ja innovatsioonikogukonna tegevuse puhul on väga asjakohane programm „Loov Euroopa“. Programmi „Loov Euroopa“ valitakse tegevussuunad ja spetsiaalsed projektikonkursid, mis kajastavad teatavaid kultuuri- ja loomesektori ees seisvaid probleeme (näiteks oskused ja tööhõive ja ärimudelid) ning mille eesmärk on luua tugev koostoime ja vastastikune täiendavus. Võttes arvesse kultuuri- ja loomesektori piiratud juurdepääsu rahastusele, eeldatakse programmi „InvestEU“ raames koostoimet kultuuri- ja loomesektori tagatisvahendiga ehk rahastamismehhanismiga, mis aitab edendada kultuuri- ja loometegevuse projekte, tagades finantsvahendajatele kindluse.

Aruka spetsialiseerumise strateegia tööstuse ajakohastamise platvormil on kindlaks tehtud mitu teadusuuringute ja innovatsioonistrateegiat, milles keskendutakse kultuuri- ja loomesektorile ning -tööstusele ning uuritakse uusi seoseid kohalike varade, võimalike turgude ja ühiskondlike probleemide vahel, kaasates suure hulga ettevõtluse valdkonnas tegutsejaid. Eelkõige pööratakse aruka spetsialiseerumise strateegias tähelepanu teadusasutuste, ettevõtete ja riigiasutuste vaheliste uute partnerluste edendamisele, kutsudes üles looma uusi koostööplatvorme.

IV Kokkuvõte

Kultuuri- ja loomesektori ning -tööstuse teadmus- ja innovatsioonikogukond sobib kõige paremini lahendama käesolevas liites kirjeldatud majanduslikke ja ühiskondlikke probleeme. Loovus on väga oluline innovatsiooni edendaja ning kultuuri- ja loomesektori ning -tööstuse teadmus- ja innovatsioonikogukond on suuteline vallandama kunsti- ja kultuuripõhise loovuse potentsiaali ning aitama suurendada Euroopa konkurentsivõimet, kestlikkust, jõukust ja arukat majanduskasvu.

Liide 2

Teabeleht vee-, mere- ja merendussektori ja ökosüsteemide (WMM) teadmus- ja innovatsioonikogukonna kohta

Käesolevas liites antakse ülevaade WMMi valdkonnast strateegilise innovatsioonikava 2021–2027 ettevalmistamise ajal. Enne WMMi teadmus- ja innovatsioonikogukonna loomist teostab komisjon analüüsi, et kajastada teaduse, tehnoloogia ja sotsiaal-majanduslike suundumuste arengut, ning tagab:

- 1) täieliku kooskõla programmi „Euroopa horisont“ strateegilise planeerimisega,
- 2) täieliku kooskõla määruse (EL) 2021/...⁺ III lisas sätestatud Euroopa partnerluste kriteeriumidega ning
- 3) järjepidevuse olemasolevate algatustega liidu, riiklikul ja piirkondlikul tasandil, sealhulgas Euroopa partnerluste ja missioonidega.

⁺ ELT: palun sisestada teksti dokumendis ST 7064/20 (2018/0224(COD)) sisalduva määruse number.

I Probleem

Meredel, ookeanidel ja sisevetel on keskne roll inimeste elus, tervises ja heaolus, toidu, elutähtsate ökosüsteemi teenuste, taastuvenergia ja muude ressurssidega varustamises, samuti kliimaga seotud dünaamikas ja elurikkuse säilitamises. Viimase 100 aasta jooksul on loodusvarade ülekasutamine ja halb majandamine avaldanud suurt survet magevee- ja mereökosüsteemidele. Seepärast on suureks ülesandeks sellise kestliku sinise ringmajanduse loomine, mis areneb ökoloogilistes piirides ning põhineb vastuvõetava koguse ja kvaliteediga vee usaldusväärusel kättesaadavusel ning tervetel ja toimivatel magevee- ja mereökosüsteemidel. Selle ülesandega seondub peamiselt järgmine:

- 1) veepuudus, põuad ja üleujutused;
- 2) mere- ja mageveeökosüsteemi seisundi halvenemine; ning
- 3) sinine kestlik ja ringmajandus.

1. Veepuudus, põuad ja üleujutused

Jätkuv kliimamuutus ja magevee liigne ammutamine suurendavad veepuuduse ja põua tõsidust ja esinemissagedust. Kui puuduvad uuenduslikud meetodid ja tehnoloogiad veekogude ohutust, võimalikke ohte ja riskide leevendamist käsitleva teabe ja lahenduste kogumiseks, prognoosimiseks, ettevalmistamiseks ja levitamiseks, võib liit kanda tõsist majanduslikku ja sotsiaalset kahju. Veenappusega kaasneb surve maale, mida põhjustab vajadus suurendada biomassi tootmist, süsiniku sidumist ja põlisloodust, et saavutada süsinikuheite vähendamise ja elurikkuse eesmärgid. Komisjoni mõjuhinnangust¹ nähtub, et valgutootmise üleminek söödavabale vesiviljelusele ning integreeritud multitroopsele vesiviljelusele ja akvapoonikale võib leevendada survet maismaale ja mageveele.

¹ Mõjuhinnang, mis on lisatud komisjoni 17. septembri 2020. aasta teatisele „Euroopa 2030. aasta kliimaeesmärgi suurendamine: investeerimine kliimaneutraalsesse tulevikku meie inimeste hüvanguks“.

2. Mere- ja mageveeökosüsteemi seisundi halvenemine

Otsene inimtegevus avaldab survet ranniku-, mere- ja mageveeökosüsteemidele ning kiirendab kliimamuutusi. Kahju hõlmab elurikkuse vähenemist, kalavarude ammendumist, merepõhja kahjustamist, sealhulgas selliste kahjulike vahendite kasutamisest nagu kalapüügivahendid, jõgede tõkestamist, eutrofeerumisreostust ning mereprügi kogunemist, sealhulgas merre heidetud püügivahendite ja mikroplasti suurt kogust. Halb ökoloogiline seisund ei ohusta mitte üksnes elurikkuse eesmärke, vaid kahjustab ka kogukondi ja ettevõtjaid, kes sõltuvad puhtast veest ja tervetest ökosüsteemidest. Selle halvenemise mõõtmiseks ja leevendamiseks mõeldud kaupade ja teenuste ülemaailmne turg kasvab ja on väga konkurentsitihe. Innovatsioon, mis suudab suurendada, ennistada ja taastada mere-, ranniku- ja mageveekapitali, ning innovatsioon kestlike püügivahendite ja -meetodite valdkonnas on võtmetähtsusega liidu ettevõtjate konkurentsivõime ning töökohtade loomise ja majanduskasvu toetamise seisukohast kogu liidus.

3. Ringmajandus ja sinine kestlik majandus

Ringmajandus ei kaitse mitte ainult inimeste tervist ja ressursitõhusust, vaid on ka kestliku majanduskasvu mootor. Kavandatav avamere tuuleenergia ja muude uuenduslike ookeanienergia tehnoloogiate enneolematu kasv, mis ei tohi kahjustada keskkonnakaitset, pakub võimalusi nii elurikkuse suurendamiseks (näiteks tehisrahud ja austriistandused) kui ka uuteks tegevusteks, mis kasutavad mereruumi ja taastuvelektrit, nagu vesiviljelus ja vesinikuelektrolüüs. Söödavaba vesiviljelusega on võimalik võtta ringlusse liigsed toitained, mis muidu põhjustaksid eutrofeerumist. Uued eesmärgid seoses heitkoguste vähendamise ja taastuvkütuse kasutamisega meretranspordis eeldavad innovatsiooni jõuseadmete ja logistika valdkonnas. Reovee korduskasutamisega hoitakse ära veepuudus, mida võib veelgi süvendada muutuv kliima.

II Asjakohasus ja mõju

WMMi teadmus- ja innovatsioonikogukond aitab tänu terviklikule lähenemisviisile tegeleda I jaotises nimetatud probleemidega. See valdkond omab suhteliselt tugevat teadmistebaasi ja suurt turupotentsiaali. Euroopa riikides on viimase 15 aasta jooksul kirjutatud rohkem teadusartikleid veeteaduse ja -tehnoloogia kohta kui Ameerika Ühendriikides ja muus maailmas kokku. Lisaks on liit koos Hiina ja Ameerika Ühendriikidega juhtivaid majandusi merendusvaldkonnas. Viimaste, 2018. aasta andmete kohaselt töötas liidus sinise majanduse väljakujunenud sektorites üle viie miljoni inimese, andes 750 miljardit eurot käivet ja 218 miljardit eurot kogulisandväärtust. Siiski esineb haridus-, teadus- ja innovatsioonitegevuse vahel selgelt jõupingutuste killustatust ja katkendlikkust. Näiteks teeb tööstusharude või ettevõtetega tõhusat koostööd alla 20 % veeteaduslikest teadus- ja arendusorganisatsioonidest.

Uued tärkavad innovatsioonisektorid (näiteks biotehnoloogia ja avamere energiatootmine) avavad uusi turuvõimalusi uutele tehnoloogiatele ning uutele ettevõtetele ja kõrget kvalifikatsiooni nõudvatele töökohtadele. Need sektorid ja traditsioonilisemate merendusega seotud sektorite tehnoloogiline pööre nõuaksid valdkondadevahelisi lähenemisviise ja uut tüüpi erialadeülest haridust. Eriti akadeemilised programmid on tavaliselt üsna laiahaardelised, samas kui sektorid vajavad eriteadmisi ja -oskusi. Lisaks ei hõlma õppekavad sellistes valdkondades nagu inseneriteadus, linnaplaneerimine ja arhitektuur piisavalt ökoloogia, laevaehituse ja veemajandusega seotud küsimusi.

WMMi teadmus- ja innovatsioonikogukonna loomisega peaks kaasnema tõeline panus innovatsiooni ökosüsteemide tugevdamisse ja koostöö stimuleerimisse teadmiste kolmnurgas, et kiirendada uute tehnoloogiate ja lähenemisviiside kasutuselevõttu ning edendada kestlikumate toodete ja meetodite väljatöötamist, eelkõige seoses kalapüügivahenditega. Teadmiste kolmnurga partnerite üleeuroopalise multidistsiplinaarse kogukonna loomine aitaks edendada sinise majanduse visiooni ning Euroopa mere- ja merendusteaduste ja -tehnoloogia ülemaailmset konkurentsivõimet. Selline kogukond aitaks tuua turule uuenduslikke sinise teaduse ja tehnoloogia projekte, mis pakuksid lahendusi kiireloomulistele praktilistele kestlikkusega seotud probleemidele ning aitaksid kaasa ökosüsteemipõhise sinise majanduse loomisele mitte üksnes Euroopa, vaid ka ülemaailmsel tasandil. WMMi teadmus- ja innovatsioonikogukond aitaks paremini hallata inimeste koostoimet vee- ja mereökosüsteemidega, aidates otseselt kaasa kestlikule sinisele majandusele, mis areneb ökoloogilistes piirides, tagades eelkõige mereökosüsteemide säästva majandamise.

III Koostoime ja vastastikune täiendavus olemasolevate algatustega

WMMi teadmus- ja innovatsioonikogukond loob võimalikult tugeva koostoime asjaomaste liidu poliitikaalgatustega ja programmi „Euroopa horisont“ raames ning toimib rahvusvahelisel tasandil vastastikuses mõjus asjaomaste ÜRO algatuste ja kestliku arengu eesmärkidega, eelkõige eesmärgiga nr 6 „Puhas vesi ja kanalisatsioon“, eesmärgiga nr 11 „Säästvad linnad ja kogukonnad“, eesmärgiga nr 13 „Kliimameetmed“ ja eesmärgiga nr 14 „Veealune elu“.

WMMi teadmus- ja innovatsioonikogukond tegutseb kooskõlas prioriteetidega, mis on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis (EL) 2020/2184¹, Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 2008/56/EÜ², Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 2014/89/EL³, Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) nr 1380/2013⁴, komisjoni 10. oktoobri 2007. aasta teatistes Euroopa Liidu integreeritud merenduspoliitika kohta ning rahvusvahelistes kohustustes. WMMi teadmus- ja innovatsioonikogukond edendab Euroopa rohelises kokkuleppes sätestatud prioriteete, eelkõige strateegiat „Talust taldrikule“, õhu, vee ja pinnase nullsaaste tegevuskava, algatusi siseveeteede läbilaskevõime suurendamiseks ja paremaks haldamiseks ning ELi elurikkuse strateegiat aastani 2030.

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. detsembri 2020. aasta direktiiv (EL) 2020/2184 olmevee kvaliteedi kohta (ELT L 435, 23.12.2020, lk 1).

² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. juuni 2008. aasta direktiiv 2008/56/EÜ, millega kehtestatakse ühenduse merekeskkonnapoliitika-alane tegevusraamistik (merestrategia raamdirektiiv) (ELT L 164, 25.6.2008, lk 19).

³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. juuli 2014. aasta direktiiv 2014/89/EL, millega kehtestatakse mereruumi planeerimise raamistik (ELT L 257, 28.8.2014, lk 135).

⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1380/2013 ühise kalanduspoliitika kohta, millega muudetakse nõukogu määruseid (EÜ) nr 1954/2003 ja (EÜ) nr 1224/2009 ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EÜ) nr 2371/2002 ja (EÜ) nr 639/2004 ning nõukogu otsus 2004/585/EÜ (ELT L 354, 28.12.2013, lk 22).

Mõnes piirkondlikus aruka spetsialiseerumise strateegias on kindlaks tehtud mitu teadusuuringute- ja innovatsioonistrateegiat, milles keskendutakse merendus- ja veesektoritele ning uuritakse uusi seoseid kohalike varade, võimalike turgude ja ühiskondlike probleemide vahel, kaasates suure hulga ettevõtluse valdkonnas tegutsejaid.

Tuleb tagada tugev vastastikune täiendavus programmi „Euroopa horisont“ komponentidega ja vältida kattuvust, eelkõige seoses järgmisega:

- 1) võimalik missioon „Ookeanide, merede ning vete hea seisund“;
- 2) asjakohased Euroopa partnerlused, eelkõige need, mille valdkondadeks on „Kliimaneutraalne, kestlik ja tootlik sinine majandus“, „Elurikkuse päästmine, et kaitsta elu Maal“, „Water4All“, „Puhtale energiale üleminek“, „Juhtides üleminekut linnades“, „Toidusüsteemid“ ning „Teadusuuringud ja innovatsioon Vahemere piirkonnas“ (Horisont 2020);
- 3) kõik II samba „Üleilmsed probleemid ja Euroopa tööstuse konkurentsivõime“ teemavaldkonnad;
- 4) teadusuuringute taristud ning
- 5) Euroopa Innovatsiooninõukogu.

Samuti tuleb tagada igakülgne täiendavus Euroopa Investeeringispanga ja BlueInvestiga paljutöötavate uuenduste kasutuselevõtuks ning vältida tuleb dubleerimist.

IV Kokkuvõte

WMMi teadmus- ja innovatsioonikogukond sobib käesolevas liites kirjeldatud suurte majanduslike, keskkonnavalaste ja ühiskondlike probleemide lahendamiseks kõige paremini. Nimetatud teadmus- ja innovatsioonikogukond on eelkõige vajalik innovatsiooni ökosüsteemide tugevdamiseks kogu Euroopas, veega seotud probleemide lahendamiseks, järgmise põlvkonna novaatorite ja ettevõtjate koolitamiseks ning nendele probleemide innovatiivsete lahenduste leidmiseks ja toetamiseks.

WMMi teadmus- ja innovatsioonikogukond:

- 1) vähendab vee-, mere- ja merendussektori innovatsioonimaastiku killustatust, edendades selliste innovatsiooni ökosüsteemide loomist, mis ühendavad eri valdkondade osalejaid ja võrgustikke liidu, riiklikul, piirkondlikul ja kohalikul tasandil;
- 2) edendab integreeritud ja multidistsiplinaarset lähenemisviisi koostöö kaudu kõrgharidusasutuste, teadusorganisatsioonide, innovatiivsete ettevõtete, avaliku ja kolmanda sektori organisatsioonide vahel sinise majanduse sektorites, et saavutada liidu eesmärgid seoses rohe- ja digipöördega;
- 3) ühendab sektoriüleseid osalejaid ja võrgustikke liidu, riiklikul, piirkondlikul ja kohalikul tasandil, eelkõige määraes kindlaks asjakohased aruka spetsialiseerumise strateegiad ja piirkondlikud lisastrateegiad, mis hõlmavad sinise majanduse sektoreid;

- 4) koolitab välja järgmise põlvkonna sinise majanduse novaatoreid ja ettevõtjaid, varustades nad ettevõtlus- ja tehniliste oskustega, mida on vaja kestlikuks ja konkurentsivõimeliseks arenguks;
- 5) aitab välja töötada sobivad raamtingimused, et ideedest saaks tehnoloogiaarendus ja sotsiaalne innovatsioon, ja aitab kaasa nende turuleviimisele, millega paraneb elukvaliteet ja kaasneb kasu liidu kodanikele;
- 6) loob koostoime teiste Euroopa partnerluste, missioonide, Euroopa Innovatsiooninõukogu, Euroopa Investeerimispanka ja BlueInvestiga, et laiendada innovatsiooni, võimaldada teistel sektoritel kestlikult edeneda ja suurendada uuenduslike lahenduste turuleviimist ning nende aktsepteerimist ühiskonna poolt ning
- 7) tugevdab liidu positsiooni ülemaailmse osalejana ookeaniteaduses, sisevete majandamises ning ökosüsteemide kaitses ja taastamises.
